

Věčná STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník III - Číslo 4-5

V Žatci dne 6. února 1948

Cena 4 Kčs

První rok doma

Pátého února t. r. uplynul rok od příjezdu prvního transportu reemigrantů z Volyně. Ještě máme všichni v živé paměti radostné a slavnostní okamžiky vítání na hranicích republiky, v Košicích a v Žatci. Každý z nás při vzpomínce na shledání se svým nejdražším prožívá znovu vzrušené chvíle toužebného čekání — po dlouhé době pochybností a mnohého zklamání.

Je dobře připomínat si častěji, co všechno předcházelo uskutečnění této naší největší touhy, abychom nepodceňovali velikost změn, které nastaly v našem životě a abychom správně hodnotili krásnou skutečnost, že jsme konečně doma, všichni pohromadě, v naší české domovině, pro kterou jsme trpěli, bojovali a umírali, v naší domovině, svobodné, pokrokové, demokratické republice Československé, volné a zbavené Němců, zrádců a zprodanců.

Je třeba připomínat si znovu a znovu, že tato změna — náš návrat do vlasti — byl umožněn a vykoupěn obětmi tisíců našich bratří, kteří nedošli, a že jsme jim proto povinni tichou a trvalou vzpomínkou.

Nesmí být také zapomináno, ani v souvislosti s návratem reemigrantů z jiných zemí, že my jsme si předpoklady pro náš návrat vytvořili sami, že volyňská reemigrace musí být hodnocena jinak, než reemigrace třeba z Rakouska.

Nebylo na všechno toto dost pamatováno v prvním roce našeho pobytu doma. A z toho pramenil tak mnohý projev nespokojenosti, proto vznikalo tolik problémů, bylo tolik nesnází, těžkostí, příkoří a nespravedlností. Nebudeme se zabývat jednotlivými otázkami, konstatujeme pouze, že se jich během reemigrace a osidlování vol. Čechů vyskytla celá řada, více než se předvíдалo. Vina byla mnohdy na obou stranách. Nemáme však dnes v úmyslu zdůrazňovat záporné zjevy, provázející nové a tak velké dílo, jakým bezpochyby bylo přesídlení 33 tisíc vol. Čechů, nepočítaje řešení jejich větších a menších existenčních problémů a problémů dalších 6 tisíc, kteří zde již byli. Dnes chceme vyjádřit svou radost a svůj upřímný a

(Pokračování na str. 2.)

První „transport“ z Volyně v Praze — 1945.

Docent Ing. Dr. Václav Škoda

Nebezpečně příznivé počasí

Svobodný zítřek, 29. I. 48.

Máme konec ledna a po pravé zimě ani slychu. Většině lidí tato pohoda vyhovuje. K těm, kteří se asi mračí, jak pěkně utíká letos „zima“, patří lékaři, ale ještě zachmuřenější jsou zemědělci. Prvním přibývá pacientů až nad jejich síly, druhí pak se obávají jara. Kdy přijde a jaké bude? Současná pohoda počasí dává totiž podnět k obavě, že vleklá zima oddálí značně nástup jara.

S příchodem jara splývá u zemědělců v mysl nejen možnost včasné setby jařin a výsadby okopanin, ale — a to je letos nežádoucnější — růst nové píce pro hospodářská zvířata. Brzký příchod zemědělského jara je letos vůbec žádoucí z celkového hospodářského hlediska. Na něm do značné míry závisí, kolik bude možno přidělit mléka i našim dětem!

Nemůžeme ovšem opominouti zatím dobré stránky současného stavu počasí. Umožnilo zoraní půdy a vzejití zasetých ozimů. Rovněž nesmí být opomíjena skutečnost, že veškerá vlaha, která přišla v takové míře, že vyrovnala průměrné roční srážky v tak vysloveně suchém roce 1947, byla všechna využita žilnívou půdou. Toto je vlastně jedno z největších aktiv letošní vlhého zimy, neboť jinak by byla v základě ohrožena příští sklizeň. Přeschlost půdy byla již taková, že neblahý vliv sucha začínaly pocítovat i hluboko kořenující stromy. Do příští produkční sezony půjdeme tedy s normálním množstvím vláhy v půdě.

Půda osetá i zoraná do hluboké brázd — pokud nebyla za sucha zámána v balvany — má přímo ideální strukturu. Proto oziminy se tak do

(Pokračování na str. 2.)

(Pokračování se str. 1.)

hluboký dík všem, kteří nám tyto naše životně důležité problémy pomáhali a pomáhají úspěšně zvládnout, a zamyslet se nad tím, co jsme získali — republika i my — našim návratem a osídlením pohraničí.

Jsme zde teprve rok doma — někteří déle — a přirovnáme-li dnešní poměry k poměrům z let minulých, nemůžeme se ubránit dojmu z velikých změn, které se během krátké doby od r. 1945 staly. Odsun Němců, znárodnění průmyslu, přiděl půdy, živnosti a rodinných domků, změny sociální učinily z pohraničí nedílnou součást republiky a vytvořily podmínky pro radostný život a šťastnou budoucnost.

Jsme zde teprve rok doma — a republika se za nás nemusí stydět. Všichni, kdo měli sebemenší možnost, zařadili se do budovatelské práce, a její výsledky jsou potěšující i přes nepřízeň loňského suchého roku. Je již dnes každému i zaujatému pozorovateli zřejmé, že vol. Češi jsou všude plně na svém místě a že i doma ve vlasti si uhájí pověst pilných, pracovitých, výkonných zemědělců, uvědomělých, nadšených vlastenců a věrných strážců hranic.

To jsou nejdůležitější zkušenosti a poznatky prvního roku našeho života a práce v ČSR. Jsme pevně přesvědčeni, že každý další rok přinese zkušenosti nové, stejně radostné a významné.

i. ca.

(Pokračování se str. 1.)

Nebezpečně příznivé počasí

bře vyvíjejí, i když pšenice svým vzrůstem zůstává stále ještě něco pozadu. Ozimá žita i ječmeny mají ovšem dohánění daleko více. Pochybeným opatřením vůči suchu se ukázala hluboká setba oziminy, a to tím více, čím později byl proveden výsev. Na tuto skutečnost doplatí především žita a z pšenice v zrna drobnější odrůdy, především české přesívky. V pahorkatině, kde se dostávají přece jen citelnější noční mrazíky, má toto hluboké zasetí žit, bohužel, značně nepříznivý následek. Mnohá žitná pole mají vzhled jako by sotva vzešlé osení někdo u země přiseknul, nebo vytáhal z půdy zelená „pírka“ mladých žit. Je to následek onoho zmrazení a zase rozmrazení půdy v její nejhořejší vrstvě. Hluboko zasetá žita se totiž nemohou přizpůsobit onomu pohybu horní vrstvy půdy a jsou jím zprerušována. V mírnějších případech nepřiměřeně hluboká setba žitného osení se projevuje světlejší barvou osení, případně žlutou skvrnitostí na listových plochách žitných rostlin. Je to způsobováno nedostatkem vzduchu pro klíčící zrna, jednak slabou výživou rostoucí rostlinky následkem nedostatečného kořání. Proto hluboko zasetá žita sedí vždy dlouhou dobu u země Co s těmito žity bude, těžko zatím předvidat.

Vlahost počasí prospívá všem pícninám, neboť zesilují ve svém

kořání, takže budou mít na jaře lepší předpoklady k brzkému a zdárnému vzrůstu, než se dalo obecně předpokládat po loňském suchu. To se týká jak luk a pastvin, tak i píce na polích, zejména mladých vojtěšek a jetelů, pokud ovšem odolaly úplnému uschnutí. Všechno zelené, zejména však oziminy, budou nezbytně potřebovat včasného přihnojení dusíkem. Je na znárodněném průmyslu strojených hnojiv, aby dodal zemědělství potřebná množství dusíkatých hnojiv ve formě rostlinami snadno přijatelných dusičnanů. Tohoto přihnojení je třeba hned z několika důvodů. Téměř všechny půdy jsou v slabším živinném stavu, který byl dále oslaben zmenšeným upotřebením strojených hnojiv na podzim, než tomu bylo v roce předešlém. Největší úbytek strojených hnojiv připadá bohužel právě na dusík a vápno. Spotřeba fosforečných hnojiv naproti tomu vykazuje vzestup zhruba o 10 procent a draselnatých hnojiv až čtyřikrát více. Tyto poměry nesvědčí ovšem o racionálním použití strojených hnojiv, jejichž spotřeba u nás zůstává beztoho stále ještě za mnohými státy evropskými. Je třeba se zamyslet, zda právě v této době nebylo by národohospodářsky výhodnější podpořit výrobu potravin zlevněným nákupem strojených hnojiv. (Prof. dr. Brdlík jako ministr zemědělství s úspěchem použil tohoto způsobu již po první světové válce.) Dostatkem přístupných živin třeba podpořit vzrůst zpožděných ozimů.

Rovněž stromům, především v ovocných zahradách a alejích, prospělo mírné a vlhké počasí podzimu. Všechny dřeviny byly letním suchem příliš vyschlé, takže byla odůvodněná obava z uhybnutí mnohých přes zimu. Nyní však již delší dobu jsou nasyceny životně optimálním množstvím vody. Je to možno pozorovat na celkovém vzhledu stromů a zejména na

vývoji pupenů. Ranější odrůdy ovocných stromů začínají „nalévat“ až velmi nebezpečně, zejména mělo-li by potrvat nynější počasí ještě delší dobu. Jde tu především o rané třešně, višně, ale i pološvestky a renklody se začínají příliš brzy probouzet. To platí zejména o výsadbách v chráněných polohách a na jižních svazích. Ovocným stromům by proto prospěl rychlý nástup chladnějšího počasí. Jinak pomalu každým dnem vzrůstá nebezpečí mrazových kalamit v našem ovocnictví.

Mírné počasí má ovšem příznivý vliv i na rozvoj škůdců, a to jak polních, tak i ovocných a jiných kultur. Z některých krajů jsou také již hlášeny větší škody na ozimech, způsobené larvami hrbáče osenního, můry osenní a pod. V zahradách je to opět pučlice švestková, píďalka a j. Také plísňové choroby mají dosud přímo pařeníštní prostředí pro svůj vývoj. Bude proto třeba letos doře osetit a stříkat ovocné stromy a hubit poškozené škůdce pečlivěji a důkladněji než i má léta. Vysévaná semena zelenin i obilovin třeba správně mořit. V tomto ohledu přichází aspoň zlevňovací akce postřikových látek ve vhodnou dobu. Mělo by se jí také co nejvíce využít, hlavně hromadným postřikem, nejlépe vždy pro celou obec. Takový postřik přijde laciněji a bývá lépe proveden, takže je účinnější.

Možno-li celkově shrnout, že dosavadní počasí dosud prospělo všemu živoucímu v přírodě, třeba hned podotknouti, že jeho dalším setrváním vzrůstá mnohé nebezpečí pro zdárný výsledek příští sklizně. Rozhodně vitanější a s hlediska zemědělského potřebnější byla by již dobrá zima, t. j. aby nejdříve zamrzlo, pak napadal sníh. Příroda si také potřebuje odpocínout. Roky bez zimy nepatří mezi roky neúrodnější!

První výročí počátku naší reemigrace

Jeden krátký rok v životě někdy mnoho znamená. Pro nás minulý rok má důležitý význam, je mezníkem, na který si každý bude pamatovat, je rokem historickým pro naši českou Volyň. Byla splněna naše touha a my jsme se po dlouhém čekání navrátili do své milované otčiny. Připomeňme si konec 1945 a celý 1946. Česká větve na Volyň toužebně čekala na vyřešení otázky našeho návratu do ČSR. Vzdýl z každé rodiny nějaký její člen byl v ČSR jako voják Svobodovy armády aneb odpočíval jako neznámý hrđina v četných mohylách roztroušených na širokých pláních Ukrajiny aneb na území našeho státu.

Každý z nás dostával zprávy od drahých nám bytostí, dopisy, ve kterých se psalo o brzkém našem shledání: mnohý pevně věřil, že ještě v

1945 shledáme se s nimi již v ČSR. Nic divného, že celá naše volyňská menšina toužebně očekávala oznámení v tisku o smlouvě mezi SSSR a ČSR ohledně výměny obyvatelstva. V tomto napijatém očekávání minulo půl roku 1946. Marně bylo naše čekání. Mnohý z nás začal již ztrácet víru v uskutečnění naší reemigrace. Konečně dne 11. července 1946 četli jsme v denním sovětském tisku tak dlouhou očekávanou zprávu o podepsání této tak důležité pro nás smlouvy. Tedy se splnilo naše toužebné očekávání, každý pochopil, že se musíme chystat na dalekou cestu, že v brzké budoucnosti tu zanecháme naši novou domovinu, která nám nebyla macechou, v které jsme bydleli 80 let, kde jsme vytrvale pracovali, zvelebovali své usedlosti a dosáhli poměrného všeobecného blahobytu.

Po tomto slibném sdělení zase několikaměsíční zdánlivý klid, žádná zmínka, kdy konečně do SSSR přijede česká delegace i kdy budou utvořeny smíšené komise dvou přátelských států. Takový stav trval do prosince 1946. Konečně v prosinci na Volyni přijela čs. delegace, také byla jmenována ukrajinská delegace a přistoupeno k předběžným pracím, konání informačních schůzí v jednotlivých osadách, vyplnění tiskopisů atd.

Všichni si pamatujeme na tu naši opravdovou radost nad příjezdem delegace, naděje na brzký odjezd a shledání s drahými příbuznými. Každý likvidoval své záležitosti a chystal se na cestu, na cestu, která tak mnoho bude znamenat v jeho životě. Zde na Ukrajině zanechává se slušný majetek a jde se vstříc nejistému neznámu.

V konci měsíce ledna 1947 vyjel první transport, který, jak je nám známo, byl srdečně vítán členy vlády v Košicích a v Žatci.

Nebudu se zde podrobně rozepisovat o tom pocitu, jaký se zmocnil každého z nás, když jsme přešli státní hranici mezi SSSR a ČSR. Nejedno oko zaslevo. Tak, jak kdysi naši dědové, opouštějící svůj drahý domov, zaslzeli, že museli jít do ciziny, tak i teď mnohý z nás zaplakal radostí nad uskutečněním našeho vroucího přání — návratu do staré vlasti, při tom všem uvědomoval si, že v jeho životě nastává dalekosáhlá změna. Čekal netrpělivě na shledání se svými příbuznými, vždyť se neviděli tři roky. Toto první shledání každému utkvělo v paměti navždy.

Tyto úvahy jsou věnovány prvnímu výročí počátku naší reemigrace, která v našem životě má jedinečný význam, neboť začínáme nový život v odlišném prostředí, nám úplně neznámém. Většina z nás si byla vědoma těch potíží a nesnází, s jakými se setká ve staré vlasti.

Vždyť začínáme nový život v prostředí, které nás nezná a které my teprve musíme také patřičně poznat. Minul první rok: mnoho již jsme poznali, k mnohému se přizpůsobili; přes 80% nás již zde zakotvilo i naše úsudky o novém domově znějí kladně. Pravda, ledačo se nám nelíbí, jako na příklad přílišné papírové úřadování, jistá nedůvěra malé části zdejší společnosti vůči nám, trapně působí na nás, že asi 450 rodin doposud ještě není usídleno. Zato se nám, jako lidem, kteří poznali mnoho různých systémů, líbí ten pořádek, klid a osobní bezpečí, a co nejdůležitější, při veřejných schůzích a v tisku svoboda projevu a kritiky. To my všichni vítáme, a to je největší výmnoženost čs. demokracie, nad čím opravdu celý národ může být hrdý. S vděkem kvítujeme stálou měsíční peněžní pomoc vdovám a péči o usídlené rolníky, pochvalně se zmiňujeme a kursech pořádaných pro učitele reemigranty v Brně a v Žatci.

Víra v zdravé jádro českého národa nás nezklamala a proto s nadějí v lepší jítro jak naše, tak i celého českého národa vstupujeme do druhého roku pobytu v otčině, v republiku, o které každý z nás snil a po níž toužil.

Al. Křivka.

Poprad osvobozen

Před čtyřmi lety se dostalo vojákům našeho armádního sboru z SSSR skvělého uznání. 27. a 28. ledna 1945 vydal nejvyšší velitel Rudé armády, generalissimus Stalin dva rozkazy po sobě, ve kterých zaznamenal úspěchy sovětských vojsk a našich jednotek, bojujících po jejich boku. Naši umavenní chlapi, kteří se tehdy brodili v hlubokém sněhu Tater, poslouchali a četli s hrdoostí v sovětském rozhlasu a tisku o svých vítězstvích. Opět slyšel celý svět, že „v bojích o Spíšskou Novou Ves, Spíšskou Starou Ves a Levoču se vyznamenala m. j. vojska brig. gen. Svobody, brig. gen. Bočka, brig. gen. Klapálka, plk. Savického a jiných.

A příštího dne zazněla tatáž jména v rozkaze o osvobození Popradu, velkého administrativního střediska Československa, důležité křižovatky komunikací a operního bodu nepřátelské obrany. Ranění na praporečích obzvlášť se usmívali, když uslyšeli, že moskevská děla hřmí na jejich počest, že generalissimus Stalin jim vyjadřuje svůj velitelský dík... Zapomínali na své bolesti, poněvadž je naplňovala radost nad vlastním vítězstvím.

Čtyřikrát roztál a znovu napadl hluboký sníh na hrobech těch, kteří za osvobození slovenských měst položili životy. Místo mín, které tehdy dopadaly do sněhu, zanechávající černé rány, dopadají do sněhu hladké plochy lyží závodčích skokanů. Místo zástupů vyčerpaných průzkumáků běloskvoucí sněh brázdí skupiny veselých sportovců. Nádherné Tatry se proměnily z téměř nedobytné hradby v ráj sportu, mládí a radosti. Vysokou, neproniknutelnou vrstvou sněhu jsou pokryty neviditelné hroby tisíců mrtvých rudoarmějců a našich vojáků, ale i hroby nacistických katanů, kteří zde nedobrovolně navždy zůstali.

Bylo by třeba, aby si ti všichni, kteří s nadšením a zdravým ruměncem ve tváři kreslí do sněhu své „madonky“, „kristianky“, přívratné oblouky a vše to lyžařské umění, nezapomněli těch tam dole pod sněhem. I těch, kteří — od Rostova nebo Budějovic — prošli tisíce kilometrů, aby svými životy vykoupili svobodu, svobodnou radost z krásného sportu v krásných československých horách. Ale i těch, kteří věřili, že slovenské národy jsou stvořeny k tomu, aby sloužily germánským nadlidem. Neboť i letošní zimní sletové hry jsou díkem našeho vítězného boje, opatrovaného a chráněného mocí našeho státu a jeho spojení s mohutným sousedem na východě.

Obrana lidu Slb.

Přípravný výbor strojního družstva zemědělského v Holedeči oznamuje konání ustavující valné hromady výše uvedeného družstva, která se koná dne 4. 2. 1948 o 20. hod. v Holedeči v hostinci p. Sochora.

Tři roky od rozhodující ofensivy Rudé armády

Nikdy nezapomeneme na poslední válečnou zimu 1944—1945. Nebylo pochybností, že válka je v poslední fázi, že do konečné porážky Třetí říše nezbyvá než několik málo měsíců. Značná část Evropy byla již osvobozena, avšak v zemích, dosud obsazených nacisty jevila se již značná netrpělivost a únava. Zastavení spojeneckého postupu na belgických hranicích a v Holandsku na podzim 1944 a potom dokonce poslední zimní německá ofensiva v Belgii vyvolala značné zklamání. Zraky celého světa se obracely opět k východu, kde již od léta stála fronta před Varšavou, před branami východních Prus u Krosna. A 12. ledna to začalo. Ne-smírný válečný stroj Rudé armády se dal do pohybu. Nevidaná dělostřelecká přehra, nekonečné kolony tanků, desítky motorisovaných divísi se dalo do pohybu, nad kterým užasl celý svět. Již za dva dny byl osvobozen Radom, 18. ledna padla Varšava, Krakov a Lodž. Bylo dosaženo Czenstochové a 24. ledna padly Hivice do rukou Rudé armády. Na severu zaútočili Rusové s několika stran na

východní Prusy, dobyli Elbing, Allenstein. Padlo i hnízdo nacismu a germanisace Královec, dnešní Kaliningrad. Německý velitel pevnosti byl odsouzen k smrti, protože kapituloval. 25. ledna překročila Rudá armáda na několika místech Odru, příštího dne byly hlášeny boje v Poznaňi, Bydgošti a Toruni. 31. ledna vtrhla Rudá armáda do provincie brandenburské. A pak zbývá již poslední skok, neboť cíl cesty — Berlín — byl již na dosah ruky.

Leden 1945 patřil mezi nejslavnější epizody minulé války. Nepřítel byl již vyhnán ze sovětské vlasti, bojovalo se konečně na německé půdě, byla pálena a ničena německá města a Němci prchali, aby zachránili alespoň holý život. Bylo osvobozeno Polsko, Maďarsko, značná část Československa. Statisíce Němců padlo, miliony jich bylo zajato. Ale i osvoboditelé měli ztráty, tisíce hrobů rudoarmějců na západ od sovětských hranic je toho svědkem. Nezapomínejme jich ani v době třetího výročí nejslavnější sovětské ofensivy.

IS.

Před pěti lety: obrat ve světové válce

Němci kapitulovali ve Stalingradu

Oslavy desátého výročí Třetí říše před pěti lety se nevydařily. Zatím co ještě v říjnu 1942 prohlašoval Hitler hrdě, že za dobytí Stalingradu ručí on sám, zatím co ještě 27. ledna 1943 Goebbels prohlašoval, že v němčině neexistuje slovo kapitulace, místo očekávaných fanfár byl oslaven nacistický svátek prvním denním náletem na Berlín a smutkem Velkoněmecké říše, na který se ještě dobře pamatujeme: Rozhlas vysílal jen chmurnou píseň „Měl jsem kamaráda“ a Wagnerovo „Götterdämmerung“ ...

Bitva o Stalingrad, největší bitva druhé světové války, znamenala skutečně rozhodující období 6 válečných let. Jaký byl časový postup vojenských událostí, které vedly k nesmírné německé porážce u Stalingradu? Dne 23. června vyrazily z prostoru východně od Charkova neobyčejně silné německé pancéřové a motorizované svazy, které se v průběhu několika týdnů zmocnily celé východní Ukrajiny. Koncem července padl Rostov a již 7. srpna překročili Němci Don ve velkém ohbí. 23. srpna se jim podařilo proniknout severně od Stalingradu až k Volze. Téhož dne byl Stalingrad nesmírným bombardováním spálen a zničen. A pak nastaly neobyčejně tuhé boje ve vlnitých městě. 13. a 14. září zdála se situace již kritickou, když Rusové ztratili polovinu města. Ale ihned v následujících dnech získali zpět opět část ztracených území. Koncem října se

pak Němcům podařilo na několika místech proniknouti až k Volze. Ze Stalingradu zůstaly jen 4 předmostí, jen několik set metrů široký pruh strmého pobřeží Volhy. A na tomto kousku země hrdinství, bezpříkladná obětavost sovětských vojáků zachránil Sovětský svaz, Evropu a celý svět.

19. listopadu nastal obrat: sovětská vojska zahájila severně i jižně Stalingradu velkou ofensivu. A již 24. listopadu se severní i jižní armády spojily u města Kalače. Bylo obklíčeno území 1500 km² velké (o něco větší než Těšinsko), na kterém bylo 330 tisíc vojáků prvotřídních německých, rumunských a maďarských divíí. První desetitisíce Němců putovaly do zajetí. Ještě určitou dobu měli Němci, podle vyjádření sovětských odborníků, uzavření ve Stalingradu, stále naději, že by mohli prorazit železný kruh na západ. To by ovšem znamenalo ztrátu Hitlerovy prestiže. Rozkaz zněl: držet Stalingrad stůj co stůj. Gen. Mannstein se pokusil útokem dne 12. XII. přijít na pomoc obklíčené 6. armádě. 23. prosince dosáhl řeky Myškova, jen 25 km západně od Stalingradu.

Ale již na Štědrý den zahájila Rudá armáda novou ofensivu a Němce zahнала. Území Rudou armádou obklíčené, se však stále zmenšovalo. 17. ledna ztratili Němci polovinu stalingradského prostoru, který ještě drželi. Němečtí vojáci umírali po tisí-

cích. Za den 17. ledna padlo 25.000 Němců. Zajato jich bylo 6000. Nabídky sovětského vrchního velitelství, aby Němci kapitulovali, byly několikrát odmítnuty. 24. ledna byli Němci zatlačeni na vnitřní obranný okruh Stalingradu. Situace se ovšem stávala pro Němce již nesnesitelnou. 1. ledna neměli obklíčení Němci ani jediného koně, protože je už všechny snědli a od 20. ledna nedostávali Rumuni již vůbec žádné jídlo. 27. ledna se spojily sovětské jednotky s oddíly útočícími ze západu. 31. ledna, přesně 12 let a jeden den od převzetí moci Hitlerem, velitel 6. německé armády generál Paulus kapituloval. Severní jádro armády se drželo ještě tři dny. Teprve fotografie zajatého Pauluse, shazované z letadel přivedly zbytek německých fanatiků k rozumu. 147 tisíc mrtvých Němců bylo později pohřbeno ve městě Stalingradu. Ják obžaloba fašismu pro vlastní národ! Více než 200.000 mrtvých stály Němce boje v celém stalingradském prostoru jen od 19. listopadu do kapitulace. A více než 220.000 Němců padlo do zajetí buď ve Stalingradu nebo v bojích na Donu, u Kalače atd.

Svět si oddechl. Do března 1943 bylo osvobozeno 480.000 km² prostoru v oblasti jižní fronty — území větší, než předválečné Německo.

Stalingrad se stal symbolem vítězství nad fašismem. Nezapomínejme na něj, protože rozhodl v náš prospěch i o existenci a osudu našeho národa. IS.

I letos pokračujeme v reemigraci

Do ciziny odešly statisíce našich lidí, aby si hledali živobytí a lepší chléb, který byl dříve u nás často černý a trpký. Mnozí se dopracovali v cizině dobrých výsledků, stali se majetnými a váženými občany, ale myšienka na domov je neopouštěla. V mnohých případech přecházela vzpomínka na opuštěnou vlast z otce na syna a živila dále touhu po návratu.

Převrat v roce 1945 a provedení odsun Němců v roce 1946 byly velikou příležitostí našim krajanům v cizině. Jejich touha po návratu mohla být konečně uskutečněna a splněna. Vláda také nezapomněla našich lidí v cizině a vydala vyzvu, aby se příslušníci národa vrátili do své vlasti a pomohli zvládnouti velké úkoly, které nám nastaly po odsunu Němců a vyhlášením našeho hospodářského plánu.

V roce 1947 byla skončena řada významných akcí v přesídlování krajanů. V poměrně krátkém čase byl proveden návrat volyňských Čechů, jichž se vrátilo 33.209, dokončena reemigrace z Francie, Belgie a z velké části Německa. Z Rakouska bylo přesídlování velmi ztiženo, neboť šlo o

lidi většinou starší a hospodářsky zajištěné. Po provedeném jednání došlo k první etapě přesídlení krajanů z Rumunska. Celkem se vrátilo do vlasti v min. roce na 50.000 krajanů.

Také v letošním roce se bude pokračovat v přesídlování našich krajanů z ciziny. Doposud se jednalo většinou o krajany, kteří byli v cizině v náravném poměru a jejichž přestěhování kromě svršků nečinilo žádných potíží. Nyní se jedná o vystěhovalce, kteří mají v cizině určitý majetek. Proto je vedeno majetkoprávní jednání s SSSR, Rumunskem, Bulharskem, Polskem a Jugoslavií. Dojde-li k přijatelné dohodě, bude v roce 1948 uskutečněn návrat asi 65 tisíc krajanů.

Největší, dosud nedotčená větev je v Jugoslavií, kde je asi 140.000 našich krajanů, z poloviny Čechů, z poloviny Slováků, většinou majitelů půdy, kteří mají jugoslávskou státní příslušnost. Dosud přesídlení krajané z Jugoslaviie měli platné československé státní občanství. Jugoslaviie velmi nerada propouští naše vystěhovalce, neboť v nich má dobré a pilné příkopníky moderního zemědělského hospodaření.

V Rumunsku je asi 10.000 zemědělců, kteří se přihlásili k přestěhování, z 90% Slováků, vlastníci drobné usedlosti do 5 ha. Polovina z nich žije v kompaktních skupinách, ostatní jsou roztroušeni po celé zemi. Přestěhování závisí od majetkové dohody a také od osídlovacích poměrů v Slovensku.

Dobré vyhlídky mají naši lidé v Bulharsku, kterých je tam asi 3000, žijící nejvíce ve vesnicích v okolí Vojvodova. Jednání s Bulharskem pokračuje nejdále a je na nejlepší cestě.

Malé osady, které mají zájem o přesídlení, jsou v Argentině, ale přestěhování by bylo spojeno s velkými finančními náklady, přesto však se i o této obci stále uvažuje.

Celkem se očekává pro letošek asi 1000 přestěhovalců z Polska, 3000 z SSSR, 40.000 z Jugoslaviie, 3000 z Rakouska, 10.000 z Rumunska a 2000 z Německa. Z dalších zemí se počítá s návratem jednotlivých rodin v celkovém počtu asi 3000 osob. Návratem těchto krajanů bude zcelena opět velká rána, kterou umikal náš život a která oslabovala početnost našeho národa. IS.

GANDHI a INDIE

Duchovní vůdce Indie, 78letý Mahatma Gandhi, byl zavražděn dva týdny poté, co se mu postem téměř až k smrti podařilo urovnat několik trpkých rozporů mezi novými indickými dominiemi Indii a Pakistanem.

Gandhiho vrah, který jej zastřelil čtyřmi ranami z revolveru, byl zatečen. Vystřelil z těsné blízkosti v okamžiku, kdy otec indické nezávislosti kráčel ke svým každodenním modlitbám.

★

Národní osvobození 1. 2. 1948.

Zpráva o zavraždění národního vůdce Indie Mahatma Gandhiho, která přišla do Evropy v odpoledních hodinách dne 30. ledna, je smutná a neuvěřitelná zároveň. Gandhi se zasloužil o Indii jako nikdo jiný. Byl jedním z nejpodivuhodnějších vůdců, jaké svět kdy poznal a my Evropané, vzdálení tolik kilometrů od Indie, těžko pochopíme, jak vzácný a podivný muž to byl a jak velký vliv měl na národy své země.

Narodil se 2. října 1869 v Porbandaru v bohaté obchodnické rodině. Tradici rodiny bylo nepoužívat nikdy násilí. Po studii v Londýně se vrátil do Indie a zahájil advokátní praxi. Do té doby se o Gandhim mnoho nevědělo. Jeho činnost začala teprve v Jižní Africe, kam byl povolán jako právník. Tam poznal smutný osud Indů a zahájil boj o jejich práva. Plných dvacet let trval tento Gandhiho boj o práva jihoafrických Indů. Na začátku první světové války se přece jenom podařilo Gandhimu vymoci Indům v Jižní Africe určitá práva.

Gandhi se vrací do Indie, když se ve světě začíná rozšiřovat první světový válečný požár. Po válce se indický vůdce netajil zklamáním, když Anglie nesplnila slib a Indie nedostala žádanou samostatnost. Gandhiho boj začíná znovu. Je to jeden z nejtěžších bojů, jaké kdy vedl člověk proti ná-

silí a moci. Byl to však odpor velmi zvláštní — nenásilný, ale vytrvalý. — Gandhi odmítal spolupracovat s Angličany. Gandhi byl mnohokrát uvězněn na řadu let a propuštěn byl vždycky ze zdravotních důvodů. Jeho mystický vliv rostl, Gandhi ovšem bojoval také proti pokroku, chtěl návrat k primitivním dobám, bál se všech technických vymožeností, dokonce odmítal vědu, lékaře a podobně. To mu nejvíce vyčítali jeho odpůrci. Angličané však do země přinašeli pokrok. To nelze zamlčet. Zvláště v této poslední válce, Gandhi do poslední chvíle pokrok i techniku odmítal.

Indie Gandhiho ctěla, milovala, až fanaticky, ale přece se nevrátila k přeslici a ručnímu stavu. Tam Gandhiho vliv selhal. Čím více stoupal Gandhiho vliv v Indii, tím opatrněji si vedla vůči němu Anglie. Jeho houževnatost ji však donutila ještě několikrát k ráznému kroku. Gandhi měl však zbraň — pro Evropana nepochopitelnou, pro Indii však účinnou — posty. Postil se za svého života mnohokrát — vždy proto, aby usmířil rozvášněné a ostře znepřátelené Hindy a Mohamedány. Vždy svůj boj vyhrál a boje utichly. Podařilo se mu to i nedávno, kdy se postil plných šest dnů.

Indie smrti Gandhiho se dostává do nejkritičtější situace své dosavadní historie. Hrozí jí nejstrašnější bratrovražedný boj. Je paradoxní, že Gandhi, kterému se vždy podařilo usmířit národy Indie, který celý život vévoval boji za národnostní svobodu a nezávislost Indie, umírá ve chvíli, kdy je ho nejvíce třeba. Indie získala samostatnost. Rozdělení Indie však podnítl nepokoje. Gandhi měl ještě vliv a mohl tyto boje svou morální vahou potlačit. Co však bude teď?

Je opravdu třeba se obávat nejhoršího. Jisté bude pozornost celého světa obrácena nyní stále častěji k podivuhodné a rozvášněné Indii. Jiří Hrbas.

Ke krajanům za oceánem

Dr František Karas

Po celém území jižní části provincie ontarijské — od Windsoru až po niagarské vodopády — jsou rozsety skupiny našich rodin nebo jednotlivé farmy českých a slovenských lidí.

Asi 30 kilometrů na sever od Chathamu, střediska zemědělců z Moravy, leží při silnici č. 21, běžící do Sarnie, velká osada, jejíž název Dresden připomíná saské město Drážďany. Vskak také dostala toto, pojmenování od Němců, kteří ji založili v druhé polovině minulého století, zde — v krásné rovině, táhnoucí se od východního konce jezera sv. Kláry k jezeru Erijskému. Německé obyvatelstvo je tu dosud početné, ale málo potomků z třetí generace hlásí se už k svému původu.

Po Němcích přišlo další obyvatelstvo různých národností: Skotové, Vlámové z Belgie, Holanďané a jiní, mezi nimi též tři rodiny československé. Je to na první pohled mizivá hrstka, a přece tak důležitá.

Dresden je totiž střediskem mnoha našich krajanů, kteří jsou roztroušeni jako farmáři po okolí v okruhu až 25 mil. Nejbližšími československými osadami jsou Alvinston na severozápad a vzpomenuť již Chatham, známý četnými továrnami, z nichž naše usedlíky nejvíce zajímá cukrovar, dvě tabákárny a továrna na zpracování rájských jablíček.

V samém městečku Dresdenu (má 1600 obyvatel) jsou dvě poslední jmenované továrny, poněvadž se v

těchto končinách výborně daří rájským jablíčkům, jakož i továrna na selské vozy pro farmáře a podnik, v němž se vyrábějí umělá krmiva.

První krajané začali sem přijíždět — a to v dosti slušném počtu — roku 1924 na podnět Jana Šetyly ze Zarazie, který je nyní usazen v Blenheimu, ale původně zakotvil v Dresdenu. Přijeli jako cukrovařští dělníci, když ztroskotalo jednání o prodej našeho bílého zlata do ciziny a angličtí činitelé vyzývali dělnictvo v jiných zemích, aby sem přišlo pracovat v tomto oboru.

Cukrovar v Chathamu zaplatil přistěhovačům cestu, ale tyto výdaje musili odpracovat, což nebylo snadné, když uvážíme, že mimo to chtěli jako čestní lidé brzy splatit částky, které si vypůjčili doma u příbuzných a známých, aby měli něco do začátku. Ještě dnes vzpomínají starší hospodáři na chvíli, kdy si za poslední peníze koupili jedno jízdní kolo a pak na něm jzdili jako mladí manželé společně „do řepy“.

Vedle dělníků bylo totiž třeba pěstitelů cukrovky a poněvadž naši lidé toužili po půdě, obstarali si brzy kousek pole a dali se do práce. Historie není dosud ukončena, doposud se jedná o dovoz pracovních sil — poslední dobou z Holandska.

Ačkoliv přijeli naši krajané do Kanady většinou bez prostředků, mají dnes farmy průměrně o 50 akrech, čili 25 hektarech a některý hospodář i větší počet dobytka, tak Jan Komárk 30 kusů hovězího, 70 prasat a 4 koně. Většinou se však farmáři pěstování dobytka nevěnují, dávajíce přednost obilí, tabáku, zelenině a hlavně kukuřici, která je právě v ceně.

Poměry náboženské jsou proti změti, jakou pozorujeme u jiného obyvatelstva, v našem lidu nesmírně jednoduché. Vystupují jako katolíci, a to vcelku dost horliví, vždyť přišli z moravské Slovače: z Vnorov, Zarazie, Lideřovic a Dolních Bojanovic. Mezi Slováky, kteří se přistěhovali od Myjavy a Trnavy, je několik rodin vyznání evangelického.

Jedinou organizací krajanů je Prátelecký kroužek kanadsko-československý (Canadian Czechoslovak Friendship Club), který má 120 členů, vlastně akcionářů, což je krásný počet ze 125 našich rodin, žijících v okolí. Akcie byly vypsány na postavení spolkového domu, který byl loni v létě vybudován a 15. listopadu otevřen. Z darů od krajanů ve Spojených státech a z poměrně blízkého Windsoru zakládá se knihovna. Nejpřednější úsilím je podchytit divadlem a četbou mládež, jež příliš ráda nemluví mateřským jazykem, vyrůstající v anlicky hovořícím okolí.

Je však radost pohledět na nabitý sál, v němž staří i mladí upírají své zraky na přednášejícího a přímo hltají každou větu o rodném Československu. Vidím před sebou typické obličejy jihomoravských chlapců a děvčat, i ty poněkud ustarané, ale

krásné tváře žen, které jsou předmětem obdivu v celém okolí pro nesmírnou pracovitost, jež nezná oddechu od časného rána do pozdních hodin večerních.

Málokomu je známo, že v těchto končinách žalují nebí trosky někdejší kvetoucí osady Moravských bratří,

kteřá byla zničena roku 1813, a že přímo v Dresdenu nalezneme hrob strýčka Toma, který usiloval o svobodu Indiánů. Postava tohoto pracovníka je zvěčněna v dře „Chaloupka strýce Toma“, jehož autorkou je Harriet Beecher Stowe.

Lid. dem.

Evžen Valčák:

Do voleb

Vo. by se blíží a všechny strany národní fronty připravují na ně voličskou veřejnost.

Před volbami bývalo za starých režimů zvykem, že jedna strana se vynášela, a to často nepodstatně, nad druhou a v mnoha případech se vyťahovala různá politická špína a nechtutné aféry na světlo boží, aby protivník z jiného tábora byl co nejvíce zdiskreditován, a to mělo být důkazem, že ten, který to vynesl na světlo, je lepší než ten doméle vinný a postižený. Tyto volební manýry a metody byly živěny držiteli politické moci, kteří se tak drželi u moci.

Vzpomeňme jen voleb ve staré monarchii. Placení volební korteši objížděli schůze ve městech i na venkově a kdo víc platil, ten byl chválen a dobrý. Volební matematika byla také všechno, jen ne spravedlivá. Jednoho německého poslance volilo několik tisíc voličů, kdežto jednoho slovanského dokonce přes sto tisíc voličů. Touto volební machinací pak německá menšina majorisovala v rakouském parlamentě slovanskou většinu. O maďarských volbách není třeba ani mluvit. Ty se staly příslovečnými a končily vždy divokými dragonádami a vítězstvím feudální maďarské šlechty a bohatých velkostatkářů. Po pádu monarchie a vzkříšení československého státu se sice volební matematika v novém státě podstatně změnila, ale způsoby volební agitace nebyly vždy takové, aby odpovídaly stupni politické vyspělosti našeho národa. Agitační metody, které zaváděly ku příkladu u nás agrární velmoži nebo Stříbrného šejdriste, nebyly právě demokratické, kde se staví argument proti argumentu, kde se diskutuje, jak učil Masaryk, a kde postavená pravda vítězí proti lži, nepravdě a klamu. Tyto agitační volební metody měly sice zdánlivý úspěch a docílovala se jimi potřebná většina v parlamentě, která pak na újmu potřeb pracujících vrstev vládla ve státě, a.e. zájmům státu škodila a dovedla stát a naši politiku až k Mnichovu. Právě demokratické síly bývaly majorisovány skupinami, které byly spojeny v jeden koaliční blok a udržovaly tak nadvládu nad nimi. Zájem státu a národa byl podřizován úzkým sobeckým potřebám zájmových skupin, které sice prostřednictvím svých stranických aparátů hlásaly jistý politický program, ale v podstatě chránily jen svoje soukromé a třídní zájmy. Ne stát, ne národ měl vycházet z voleb jako vítěz, ale oni a jejich společenské výsady.

Pod takovým zorným úhlem je třeba posuzovati volby a volební agitaci v dobách minulých a již nenávratných. Je třeba dobře a správně hodnotit tehdejší smysl voleb, abychom dovedli pochopit smysl voleb prováděných v dnešní naší lidové demokratické politické a hospodářské soustavě. Dnešní volební agitace, bez níž se žádná volební kampaň neobejde, musí mít formu demokratické diskuse. Ne házením blátem a kalem, ale — cos vykonal pro republiku, národ a jeho tvůrčí složky — musí být argumentem. Ne jak jsi bohatý a mocný, kolik máš vyždímáno z národního majetku, ale kolik a co jsi vykonal, aby republika se dostala z poválečných těžkostí, kolik jsi pracoval, aby byla obdělána pole, nakopáno uhlí, stoupla výroba v továrnách a byla provedena spravedlivá distribuce spotřebních statků a byla dána celá státní administrativní a administrativní základních demokratických institucí, to jest národních výborů, do normálního chodu a řádného pořádku. Cos vykonal pro pracující lid, který je hlavním tvůrcem hodnot, cos vykonal pro pracující inteligenci, která po stránce duchovní vede a vychovává lid a pracuje v administrativě celého našeho hospodářství.

Tak a ne jinak se musí dnes vésti volební agitace, a budou-li moci kladně odpovědět na všechny otázky, které postaví voličstvo na schůzích referentům jakožto zástupcům politických stran, pak se nemusíme obávat, že ve volbách nezvítězí republika a národ. A o to se jedně jedná ve volbách, které budeme letos provádět, aby po důkladné diskusi a zhodnocení dosavadní práce poslal lid do parlamentu ty zástupce, kteří se svou dosavadní prací co nejvíce přičinili, aby dvouletka byla všude na 100% splněna, aby naše hospodářství zvládlo těžké úkoly jemu dnešní dobou uložené a aby výživa národa byla zajištěna i přes letošní nepřítel přírody. Jen budou-li vysláni takoví zástupci do demokratických institucí, budeme se moci klidně oddat další budovatelské práci pro naši národní a státní pospolitost.

V našich příštích volbách musíme tak založit naši celou volební kampaň. Uchováme si tak dobré jméno ve světě a světový tisk bude o nás psát tak, jak psal po posledních volbách:

„Volby v Československu proběhly důstojně a byly to volby v pravém slova smyslu svobodné a demokratické.“

Ztracený Volyňák

Bylo deštivé ráno v jednu. Přišla k nám paní Frančová, jak dosti často docházívá, ale tentokrát jinak, radostnější. Podává mi noviny a hlas její jhne, když povídá. Tohle vydávají naši z Volyňe. Musíte si to, pane P., přečíst, je tam dost i z vašeho kraje od Nového Jičina a bude vás to zajímat.

Tak se mi dostala do rukou — Věrná stráž. Po přečtení poznávám onu radost, kterou jevila paní F., když mě noviny podávala. Pro ni tyto noviny byly jako shledání po dlouhé době, a to s tím, co je nám milé a co máme rádi. Věrná stráž jsou noviny jejich krajanů. Rodina Frančových je také z Volyňských. Paní je v tomto pojmu čistší, neboť se tam na Volyňsku i narodila. Pochází ze známé rodiny Hubálů z Borjatyna u Lucka. On, p. Franče se tam kdysi mezi nimi uchýtil jako mladý řemeslník už před první světovou válkou. Potom doba v legiích je odoučila. Po válce se vzali a odstěhovali do Čech a po čase, v roce 1925 dostali zemědělský nedíl na legionářské kolonii Božité při Filakovu na Slovensku. Založili si svou existenci zase na půdě, ale to hned nebyla půda žirná, ale pusztá v pravém maďarském pojetí. V sousedství maďarských obcí odkázání sami na sebe žilo tam jen 28 českých rodin až do roku 1938. Vytvořili novou obec, postavili budovy a potom je všechny Maďaři vyhnali. Frančovi se potom uchýlili na kladenském šachtě.

Čas šel pomalu a přece přešel i s válkou. Dostavily se nové možnosti a nová řešení problémů a snad nikdo nebyl toho ušetřen. Byl jsem s Frančovými v dobrém písemném styku. Sám jsem nevěděl, jak do situace. Dekret pana presidenta nám vrátil ztracené majetky vlastní, ale byly tu i možnosti lepší v českém pohraničí. Ale vrátili jsme se na to, co jsme v roce 1938 museli opustit. Už jsme si tuze uvikli na ten zdejší kus země, třebaže v jiném národním prostředí.

I rodina Zdeňka Frančeho žije dnes zase na Božité, na svém původním statku. Nemají zde nablízku nikoho ze svých volyňských krajanů. Jsou zde jen jediní, odkázání jen na své sousedstvo, které je různorodé. Mají zde svoje 17 ha pozemků a hospodářství úspěšně. Zvláště paní Frančová to dovede velmi dobře. Roky jim do mysli donesly nové problémy a na své bývalé společenství Čechů z Volyňe se pomalu pozapomínalo. Nová doba ho jen ožila a návrat přibuzenstva do vlasti. Jak rádi by teď ke svým, aspoň jim poblíž! Ale už tady uvízlí. Jejich děti mají zde své rodiště a nikam nedychtí. Srostli z krajem, a jistě, že též srostnou i ti ostatní, až si uvyknou a léta je předělí.

E. Podešva.

Důležité upozornění. Neopomíňte vyrovnati předplatné složenkami přiloženými v prvním čísle. Nechtěte Věrnou stráž zadarmo!

Josef Foitík

Volyňští Češi na Podbořansku

Živnostenské slovo otisklo článek našeho spolupracovníka o Volyňských Čechách na Podbořansku. Článek zní:

Usídlování volyňských Čechů na Podbořansku začalo na podzim 1945. Volyňští, kteří přišli do CSR jako vojáci východní československé zahraniční armády, byli vojenskou správou posláni do okresů Zatec a Podbořany, kde v prvních porevolučních měsících konali pořádkovou službu po celých uvedených okresech. Teprve na podzim téhož roku byli postupně demobilisováni a usídlováni. Většinou, jako bývalí výkonní zemědělci, se usídlili zase na zemědělství a jen malá část se osídlila v živnostech. Jsou známy i případy, kdy volyňský Čech, který měl živnost na Volyni, se zde usídlil v zemědělství. Stalo se tak proto, že buď nenašel volnou živnost, jakou měl na Volyni, nebo že se prostě rozhodl pro klidnější a také jistější život sedláka.

Já jsem přišel do Podbořan po prvé v polovině července 1945, kdy jsem služebně navštívil místní vojenskou posádku. Přiznám se, že se mi tehdy Podbořany ani dost málo nelíbily. Působily na mne dojmem malých, špinavých městyň na Volyni, kterých tam bylo několik, a ani ve snu mne nenapadlo, že budu někdy podbořanským občanem. Později mne velitel posádky br. por. J. Rejzek upozornil, že je dosud zde neobsazené papírnicktví a že bych se o ně mohl ucházet. Dodnes si neujasněji dobře, jak jsem se tak rychle rozhodl, že jsem si o uvedený podnik zažádal, a co mne ještě více překvapilo, ihned jsem jej také dostal do národní správy. K tomu musím poznamenat, že v té době se zde osídlilo více volyňských krajanů, kterým místní činitelé vycházeli velice vstříc. Tak zde v samotných Podbořanech máme osídleny z Volyně: cukráře, pekaře, krejčího, řezníka, dva hostinské, obchod s galanterií, knihkupectví a několik sedláků, vesměs velice rozšafných lidí a dobrych hospodářů. Na místním reálném gymnasiu působí jako učitel ruštiny volyňský básník Jiří Rébl a na obecné škole učitel téhož předmětu Křivka. Také v místních úřadech, hosp. družstvu a v okolních závodech je zaměstnáno několik volyňských Čechů. Dosud jsem neslyšel, že by s nimi nebyl někdo spokojen, a proto mám dojem, že si vedou všude dobře.

Přišli jsme do vlasti svých otců s předsevzetím, dobře se zde uplatnit a nalézt zde skutečný domov. Podle toho se také zařizujeme. Snažíme se pomáhati tam, kde jen je to možné, a pracovati tak k rozkvětu drahé republiky, o níž jsme, v cizině tolik snili a pro níž jsme také přišli i obětí, jak to kázala čest a národní povinnost. Boli nás proto velice, když se najdou někdy jednotlivci (bohudík, je jich stále méně), kteří nám mnohdy nerozumějí, nesnaží se nás pochopit a nechtějí nám pomoci, ač té pomoci mnohdy potřebujeme, i když je to ně-

kdy jen pokyn nebo upřímná rada. Tím více jsme vděční těm, kteří nás pochopili a nevidí v nás vetřelce, nýbrž bratra, který po touze v cizině se vrací do náruče matky vlasti.

A jak jsme zde spokojeni?

Tož maličký vysvětlení. Většina z nás se narodila již v cizině, tam byla vychována nadšenými českými učiteli vlastenci a vlast svých otců jsme si příliš zidealizovali. K tomu se přičinily také zájezdy do vlasti, z nichž se vraceli lidé nadšení a národně posíleni. Není naší vinou, že po skutečném příchodu do vlasti a v novém jejím uspořádání hospodářském a politickém jsme nenašli všechno takové, jaké to bylo v našich představách. Kromě toho za pobytu v cizině měli jsme možnost poznati různé hospodářské a politické systémy, které právě tam, kde jsme žili, se velice často střídaly. Poznali jsme vady těchto různých systémů, ale poznali jsme také mnohé jejich různé přednosti. A proto se snad příliš často stává, že se kriticky stavíme k leccemu, co by ve skutečnosti mohlo být zde uspořádáno jinak, podle našeho názoru účelněji, jednodušeji. Jen namátkou uvedu, že se nám nelíbí velké množství různých úřadů, které spravují komplikovanou a v cizině málo známou nebo docela neznámou agendu. Jako živnostník musím přiznat, že si někdy nejsem docela dobře jist, zda jsem

ještě živnostníkem, nebo snad jakýmsi filiálním úředníkem všech úřadů dohromady, pro něž jsem stále povinen něco dělat, aniž bych se dostal ke svému původnímu zaměstnání. Tu spoustu papírového úřadování jsem v žádném zahraničním systému neznal. Co je to promarněného drahocenného času, v němž by se daly tvořit trvalé hodnoty a ne jen plané psaní, které nikomu nic nepřinese.

Jako příklad uvedme přidělování živnosti. Mám obavy, aby nebylo velké procento těch národních správců, kteří včas nepodají přihlášku jediné proto, že se s celou záležitostí včas nespraví. Také se mi zdá poněkud divné, když se lidem tvrdí něco, o čem jsou tyto přesvědčení, že je to málo pravdivé, a když je denní život poučuje o něčem docela jiném. A takových věcí, které zde člověk, vyrostlý v jiných poměrech, vidí, je celá řada, na něž bychom však potřebovali mnoho místa. Není to také účelem tohoto článku, abych na to upozorňoval. Voláme po novém. Havlíčkovi a snad se ho dočkáme.

Já chci věřit, že potíže, nesnáze a svízele, do nichž jsme se dostali, jsou přechodné, a že národ, který je z nás, v jádru zdravý, se ze všeho dostane a že se dočká budoucnosti, kterou si za svou pílí a za svá mnohá utrpení zasloužil.

K článku dr. Jos. Folprechta:

Jak plníme úkol reemigrační

V týdeníku „Dnešek“ č. 41 ze dne 15. I. 1948 je umístěn velmi zajímavý článek dr. Josefa Folprechta: „Jak plníme úkol reemigrační“, v kterém autor podrobně rozebírá zmíněnou otázku, kterou dělí na tyto body: O které krajanů šlo a jde. Potřebujeme krajanů? Co jsme vykonali pro volyňské Čechy. Ostatní reemigrace. Kolik krajanů k nám přesídlilo a kolik jsme jich přesídlili. Kdo pečuje o reemigraci? Bude možno umístit další krajanů. A přichází k závěru, že „Zatím jsme se řádně neosvědčili v konání této své povinnosti.“ S mým míněním dr. J. Folprechta na základě toho obsáhlého článku i faktů uvedených v něm, musíme plně souhlasit. Nás nejvíce zajímá odstavec: „Co jsme vykonali pro volyňské Čechy.“ Vážený autor na počátku seznámí naši širší veřejnost s odbojem volyňských Čechů, poukazuje na jejich podíl ve statečných bojích u Dukly, děkuje Stalinovi za to, že propustil ze SSSR tyto vojáky. Znamená, že volyňští Čechové byli jediným zvláštním vojen-

ským útvarem v sovětském vojsku a osvědčili se svou statečností. Práví: „Až 450 rodin volyňských Čechů čeká dosud na příchod půdy. Svaz Čechů z Volyně a jejich týdeník Věrná stráž horlivě burcuje naše úřady a veřejnost za tím účelem, aby jednak usazení bylo co nejdříve provedeno a aby jejich život u nás byl co nejnáslednější.“ Sděluje, že podle zprávy z úředních míst k nám se navrátilo ze Sovětského svazu 33.000 osob. Tolik o nás, o volyňských reemigrantech. Autor ve svém článku věnuje pozornost všem reemigrantům, zvláště ve slovenských státech.

Horoucím našim přáním jest, aby reemigrace i z druhých států dopadla dobře a aby všichni přesídlenci doopravdy se zde citili jako doma a co nejdříve se přizpůsobili prostředí, ve kterém teď bydlí aneb budou bydlět.

Také si přeje, aby článek dr. Folprechta byl slyšen našimi odpovědnými činiteli i aby otázka reemigrace byla spíněna k spokojenosti a očekávání reemigrantů. A. Křivka.

„Když zhasnou světla“

Když zhasnou světla vánočních stromečků a i sám stromeček zbavený lesklých ozdob a okras propadne zkáze, nastane opět doba všedního života plného starostí, doba střizlivého uvažování do budoucna i klidného hodnocení vykonaného v minulosti. Tak i já chtěl jsem zhodnotit aspoň tak krátký úsek ze života lidského, ale úsek konce roku tak radostného a bohatého na projevy lidské dobré vůle a dobrého srdce. Měsíc prosinec — hodný Mikuláš, štědrý Ježíšek, veselý Silvestr. A právě snad pro naši volyňskou rodinu měsíc prosinec 1947 musí být zapsán hloub do našich srdcí. První prosinec v nové vlasti. A mnozí, zvláště děti, snad po prvé v životě viděly Mikuláše i Ježíška a snad po prvé pocítily spontánní projev účastnosti lidí dobré vůle. Aspoň tomu tak určitě bylo ve Školském domově v Žatci, v Domově našich nejmenších sirotků, tak to snad bylo i v domově našich nejstarších v Českém Dubě a doufám, že tomu tak bylo i ve studentském domově, domově naší studující mládeže, do které vkládáme svou naději a na kterou budeme jednou hrdí. A při tom všem člověk si uvědomil, jak málo jest zapotřebí dát, aby oči sirotků zazářily štěstím, ústa starších se vlídně usmívala a vědomí studentů bylo povzneseno a také musí se přiznat, jak mnoho dobra může udělat jedinec, prodchnutý živelnou touhou pomáhat bližním svým. Zhodnocují s vděčností blahodárnou činnost „maminky sirotků“ pí Tomáškové a obdivují všestrannou a neúnavnou starostlivost „táty“ volyňských studentů, br. Jindřicha Duška. Jemu především vděčím za to, že jsem sám poznal, a jiné, obzvláště v Praze, seznámil se životem všedním, duchovním a kulturním našich studentů. Jemu vděčím, že mne opět přenesl přes 25 let na naši Volyň mezi naši mládež studující a všestranně pracující, hovořící, tančící a zpívající ve všech slovanckých řečech a když je třeba, i bojující za svobodu, demokracii a republiku. Jemu vděčím, že jsem poznal srdečný, plný úcty zájem a všestrannou pomoc osvědčených přátel. Studentského domova, p. profesora

Mikeše, nemluvě o mistru Vl. Libovickém a br. jednateli Jar. Chudobovi. Jejich srdečné, věčné, kamarádké projevy dokonale vysvětlily poslání, úkoly, přednosti a bohužel i nedostatky Studentského domova volyňské mládeže. „Táta“ Dušek, duše a organizátor Studentského domova, studentského kolektivu — zakladatel Kruhu přátel, pilně shánějící vše potřebné (a toho jest tolik) na všech stranách a u všech přátel v Československu i v Americe, u Československého červeného kříže i u Unitářů, může být hrdý na vykonanou viditelnou práci. A mistru Libovickému s jeho osvědčenou uměleckou disciplinou a bohatou tvůrčí zkušeností můžeme věřit, že o Uměleckém souboru volyňské mládeže bude se hovořit i psát a že vykoná více pro dobré jméno velké poctivé volyňské rodiny, než zastrčené poznámky a články ve stranických novinách. Dobrou písní, hodnotným uměním získáme určitě více než politickým intervencem.

A bratr Jaroslav Chudoba, tajemník Svazu Čechů z Volyně, redaktor Věrné stráže, rádce i obhájce Volyňských, člověk přetížený prací, téměř bez nároku na svůj soukromý život, musí si zasloužit uznání a vděčnost nás všech.

K těmto poznáním jsem došel pod dojmem své návštěvy u rozsvíceného vánočního stromečku ve Studentském domově v Žatci. V malém „příjímá-cím pokoji“ péčí bratra Duška proměněném ve slavnostní sál, před rozžatými svícemi i záračným obrazem matky božské Cestochovské, před prapory naší vlasti i států pomáhajících k odstranění bídy, před ozářeným stromečkem i četnými dary, tu i cizozemskými, mezi přáteli i mládeží, člověk věru žehnal dobrým lidem a přál hodně zdaru dobrému dílu. A nakonec, nyní po zhasnutí slavnostních světel, co více si můžeme přát! Pracujeme i studujeme, zpíváme i tančíme a ež i bojujeme proti lžím a pomlouvám, proti lidským malichernostem i zlobě, za svobodu osobní i národní a pevně věříme, že zvítězíme a v tom nám pomáhej Bůh a dobří lidé.
Ing. Holubovč.

bily cestu Sokolovem, Kijevem a Bilou Cerkví až k nám na Volyň. Zde zase po druhé všichni jako jeden vykročili Volyňští a společně s Rudou armádou razili těžkou cestu přes Duklu až do Prahy. A pak i my ostatní opouštěli jsme Volyň a jeli do vlasti, po které jsme léta a léta toužili.

A proto ještě vzpomeňme na vše, neztrácejme dobrou mysl, nehleďme na vše tak zoufale a uvědomme si, že každý jsme chybující! Neohlížejme se na tu nebo onu stranu. Zapomeňme na vše špatné a postavme se znovu s novou nadějí a silou k nové práci.

Uvidíte, že láska a pochopení přijde sama a pak si podáme ruce ke společné práci pro rozkvět a blaho našeho národa a naší milované vlasti...

Antonie Maříková.

Nový způsob boje proti alkoholismu

Na psychiatrické klinice profesora Myslivečka započali před rokem léčit chronické případy alkoholismu zvláštní léčebnou metodou. Metoda spočívá ve zvláštních injekcích, které dostává pacient dříve, než mu dají požít míchanou dávku alkoholických nápojů. Po injekci a vypití dávky za počne pacient prudce zvracet. Tato procedura se opakuje několik dní po sobě a v určitých přestávkách tak dlouho, až se stane bývalému alkoholikovi požívání lihovin nesnesitelně protivným.

Léčba, jejíž podstatou je vytvoření t. zv. „podmínečného reflexu“, je velmi obtížná. Na kliniku přicházejí obvykle nejtěžší případy alkoholismu a pacient bývá přivezen často ve stavu nejtěžší opilosti. Dříve, než se k léčbě přistoupí, je nutné přezkoumat srdce, plíce a žaludek alkoholiika.

Výsledky této u nás předtím neznámé metody jsou překvapující. Za uplynulý rok se na této klinice vystřídalo 90 pacientů, z nichž mnozí jsou z požívání alkoholu naprosto vyléčeni. Tak pan Z. nemůže lihoviny ani vidět. Jednou mu číšník omylem přinesl místo čistého čaje čaj s rumem a panu Z. se udělalo špatně, sotva k nápoji přivoněl.

Mnozí z bývalých notorických pijanů jsou dnes vyléčeni a mají z toho takovou radost, že někteří z nich se činně účastní boje proti alkoholismu. Tato metoda, jak je drastická, se ukazuje jistě jako účinná a její pomocí jsou občané, kteří zdanlivě propadli úpině své vášni, vraceni normálnímu spořádanému životu, vyléčeni ze své strašné neřesti.

Klinika profesora Myslivečka měla v minulém roce k dispozici deset lůžek pro tuto metodu. Podle loňských zkušeností bude antialkoholické oddělení letos rozšířeno na 25 lůžek. Podle kušenosti kliniky zavádějí nyní léčbu lékaři v Kramerově sanatoriu v Praze a na plešské psychiatrické klinice.

Vzpomeňme si!

Zijeme my, Volyňští ve své vlasti, někteří již rok, a někteří ještě déle. Vraceli jsme se s radostí do své staré domoviny, vraceli jsme se s nadějí, že budeme pilně pracovat společně s místními pro blaho a rozkvět naší znovuzrozené vlasti. A zatím — mnozí bědují, nařikají a dokonce snad i zoufají — proč?

Vrátíme se do minulosti a uvidíme náš život na Volyni. Každý z nás viděl a zažil mnoho různých hořkostí. Byly to těžké chvíle a nenafíkali jsme a nezoufali, přetrpěli jsme vše, jak se

říká: trpělivý přemáhá silného. Čekali jsme a věřili.

Všichni jsme dýchali jedním dechem, srdce naše bilo pro národ a drahou vlast. Věřili jsme pevně, že nadejde ten krásný den. Vítězství. A proto, když Němci napadli SSSR v roce 1941, byli povoláni do Rudé armády mnozí z našich mužů a synů. Byla to dlouhá a těžká doba, to čekání na své drahé.

A pak radostná zvěst! V Rusku se utvořily české jednotky, které si pro-

Odvážná rodina skrývala ženu gen. Svobody

Členové rodiny Kratochvílových a Kotačkových z Nového Telečkova a v pondělí 26. ledna též členové rodiny Černých a Krchňových ze Džbánic byli vyznamenáni válečnými kříži, medailemi za zásluhy a pochvalným dekretem na ministerstvu národní obrany v Praze. Pan ministr vyznamenané přijal ve svém kabinetě a srdečně jim poděkoval nejen za velké zásluhy v zápase čs. národa o svobodu, ale i za záchranu životů jeho ženy a dcery, které vyznamenání ukrývali ve svém domě a o které se obětavě přes dva roky v době velkého nebezpečí starali. Po obřadu s nimi poseděl v přátelském rozhovoru.

„Obrana lidu“

Vyznamenání si tuto čest za svůj neohrožený postoj a neustálé riskování vlastních životů opravdu zaslouží. Gestapo totiž hned, jak odešel náš nynější ministr národní obrany Ludvík Svoboda do Polska, začalo pít po jeho manželce Ireně. Vědělo totiž velmi dobře o její odbojácké činnosti a proto ji chtělo hned na začátku okupace zneškodnit.

Když v roce 1941 přistáli na Moravě první parašutisté a čtyři z nich se ubytovali u paní Svobodové v

Kroměříži, našel se mezi nimi jeden, jménem Kasík, který nejen zradil, nýbrž stal se dokonce konfidentem gestapa. Paní Svobodová byla včas varována a uprchla k rodině Ztratilové do Hroznatína na Vysočině.

I zde je hledalo gestapo, ale marně, neboť celá rodina byla dobře ukryta v seně. Syn Svobodové se chtěl vrátit do Kroměříže, aby varoval spolupracovníka, byl však zatčen u Ztratilů v Nezamyslicích a všichni zatčeni a popraveni. Pak nastala několikaletá pouť a neklidný život paní Svobodové i její dcery. Dostaly se do vesnice Nový Telečkov, kde se skrývaly u rodin Kratochvílových a Kotačkových.

I zde se však stávala situace pro štvance nebezpečnou, neboť mnoho lidí vědělo o jejich pobytu. Nastala nová nebezpečná pouť, kterou organizovali bratřiči gen. Svobody, Jan a Bohuslav Doležalovi, kteří po velkých obtížích dostali obě ženy k příbuzným, Tomášovi a Kateřině Černé do Džbánic, kde zůstaly do konce války a kde se setkaly konečně 9. května 1945 se svým manželem a otcem, nynějším ministrem národní obrany. Jejich pohnutý život byl námětem pro poutavý román. Právo lidu fb.

Za „reichu“ to bylo jinačí...

Těžká hospodářská krise, zaviněná ohromným suchem tíží naši milovanou zem. Jest všeho méně, není ničeho nadbytek, ale není hlad. A proto nemáme příčin k reptání, že je zle. Jak nemile dotknou se vás proto slova starousedlíka Čecha „i za reichu bylo jinačí, bylo všeho více“.

Ano, bylo jinačí. Vzpomínám na rok 1942. Ohromné prostranství, zastavěné jednotvárnými dřevěnými domky, ohrazené třemi řadami ostnatého drátu. A za těmi dráty masy — ne lidí — ale lidských koster, políčkových, kopaných a týraných hladem... Tak bylo... v „reichu“ — lager Hammerstein.

Před námi Königsberg, mohutná pevnost ve Východním Prusku. Již více než měsíc soustředěná palba ruských zbraní a bombardování nejsou s to přemoci fanatický odpor Fritzů. 9. duben 1945. Rozkaz hlavního velitele ke šturmu pevnosti. Zdá se, že v samo peklo se proměnil tento cár země. Hukot, oheň, hvízd, dým... — sténání raněných. Z člověka stává se zvíře. Lidé padají jako klasy v poli, všude samá mrtvola. A Fritzové páli jako vztekli... Bunkry, doty, dzoty a pevnůstky jsou jeden oheň...

Leč nezdolná je síla ruského vojáka, nic před ní neobstalo a neobstál i Königsberg, nadějná Adolfova bašta v Prusku. Vojáci, děla, tanky, vše se hrne do rozvalin města. Vítají je chmurné tváře kapitulujících Hitlerovců a usazené radostné obličejy bleďých děvčat, hladových, oděných v cáry... Polky, Češky, Ukrajinky, Rusky, děvčata z Rumunska, Belgie,

Francie. Směji se štěstím, že zase jednou spatří svůj domov, rodiče... A v pravo od nás ohromné krematorium s ohromnými pecemi, kde stovky takových mladých děvčat byly spáleny!!... Za co? Für sieg!.. v „reichu bylo jinačí“.

Možná, že takový dobrodinec ze „Sudetenlandu“ umýval se ráno voňavým „toiletenseifem“ vyrobeným kdesi v Danzigu právě z takovýchto děvčátek?!... Ano, tak to bylo v „reichu“, tam bylo skutečně lépe.

A my, kteří jsme poznali „deutsche Herrschaft“ a kteří prolili krev a prošli peklem války pro naši drahou vlast, opovrhujeme lidmi podobně smýšlejícími a semkneme se jako jeden muž jak v práci, tak i v boji za blaho a ideje země Masarykovy.

Václav Šimek, Dolní Libina.

Sokolský slet se blíží

Být svědkem a účastníkem sletových dnů a vidět sletová cvičení, je touha malých i velkých po celé republice. Sokolské slety dávno již nejsou jen domácí událostí. Jejich slovanská myšlenka je uvedla i do slovanských východních zemí. Také ze západu byly pražské sokolské slety zejména cílem velkých výprav amerických krajanů a zahraničních Čechů ze všech končin západní polokoule. Sokolské slety se tak proměnily v pravidelné dostaveníčko celé rodiny československé, slovanské i rodiny zahraničních Čechů a Slováků.

Příroze je u nás zájem o sokol-

K. P.

K výročí návratu volyňských Čechů

(5. 2. 1947)

Vám, rodni bratři z Volyně
chtěl zasáhnout bych v lepší srdce
[Istruny
a rozechvěť je pro posvátný cíl:
Nechť družná práce povždy trůní
nad vášně, vzdor! Nechť v cestě
[neujete
nebují svár — to pekla simě kleté! —
To bolí tak, a hněte...]

Jsmo jedné Matky synové!
Kdys svál nás Osud s jejich ňader
a odkájel jen cizí mléka díl —
Dnes, po návratu rozum naber,
a každý hled, ať u nás soulad kvete,
nebudíž nivy, líchy neoset!
To bolí pak, a hněte...

Jsmo dětmi dějů husitských!
Nechť Lipany nám nevrátí se domů
a tvůrčí práci nerozmetou zas —
List, svatý s odvěkého stromu,
jimž zmítá bouř — žel, ve propast
[jej smete
Kdy bratr bratru záhub sítě plete —
To bolí pak, a hněte...]

Nám cílem pevně sdrůsení
při Matce Vlasti, paže k paži!
Vždy budme Čechové! Však už je
[čas...]

Nechť nikdo z vás se neodváží
v pochybný směr! Daleko nedojdete!
Tam propast ční — Do hlubin svár
[vás smete — —
To bolí tak, a hněte...]

K vám hledí nejen rodáci —
pouť vaši sledují i cizí,
a na vás jest si přímou zvolit trať,
než důvěra k vám navždy zmizí...
Tak lehnete, jak sobě ustelete —
Tak rád bych řek: Jen, bratři, klidně
[spěte!]

Nesoulad bojí, hněte...

A protož, bratři, pokud čas
druh druhu pravici svou podej!
Na zcestí jsi-li, zpět se vrať
na přímou, životní zas kolejí!
Tak staří Čechové, vy mladí po ní
[jděte!]

Družně a výš svá křídla rozepněte!
Pak dobré simě zkvete...

ský slet v každé dědině i v každé rodině. Vždyť cvičenci jsou z nespočetných sokolských jednot ze všech dědin. Je opravdu na čase, aby hlavně mládež si pilně střádala na cestu do Prahy. V každé rodině by měla být projednána účast na pražských sletových dnech. Slet je událostí celého národa a celé republiky. Jeho největší úspěch je zájmem jak republiky, tak i každého z nás. A bez pomoci a solidarity všech však nebyl by dokonalý úspěch tak ohromného podniku ani možný. Je nutno proto jeho úspěch ve všech rodinách i u všech jedinců připravovat.

VOLYNSKY ZPRAVODAJ

Zprávy svazu

Dne 21. ledna t. r. tlumočili zástupci SCV — škpt. Kozák, br. Perný a br. Chudoba — některé požadavky vol. Čechů u osidlovacího úřadu a fondu národní obnovy v Praze. Delegace SCV byla přijata místopředsedou OÚ a FNO dr. Moudrým a žádala:

1. dosídlení živnostníků reemigrantů z Volyně;

2. 50% slevy pro vol. Čechy — zahr. vojáky a reemigranty — při placení přidělených živností a rodinných domků;

3. aby vdovám, sirotkům a pozůstalým po padlých byl konfiskovaný nepřátelský majetek přidělen zdarma;

4. aby byly stanoveny slevy za nábytek oceněný v rámci prodejové akce OÚ a FNO.

Delegace byla ujištěna, že OÚ a FNO udělá pro vol. Čechy vše, co v rámci daných možností bude lze podniknout.

Zástupce SCV u ministra NO. Dne 23. ledna t. r. přijal ministr NO arm. gen. L. Svoboda zástupce SCV pro Prahu škpt. ing. Jar. Kozáka, který informoval pana ministra a náč. hl. št. arm. gen. B. Bočka o některých důležitějších problémech vol. Čechů.

Pozůstalostní deposita po příslušnicích čs. zahr. arm. z SSSR.

U ministerstva nár. obrany, kancelář čs. legií, hosp. správy v Praze nacházejí se deposita po padlých neb zemřelých příslušnicích čs. zahr. arm. z SSSR. V případech níže uvedených jedná se vesměs o obnosy výše 1000 Kčs. MNO-Kleg nejsou známy adresy příbuzných a proto uveřejňujeme jména padlých se žádostí, aby se nejbližší příbuzní — manželka, otec, matka neb děti — přihlásili v Praze XIX, Šolínova 1.

Rousek Vladimír por., Hořenin A. voj., Kendík Josef Jar. voj., Macák Václav voj., Nosek Miroslav voj., Pavlík Maxim voj., Novák Emil voj., Sova Václav voj., Kellner Václav voj., Štrojsa Frant. Jan voj., Pirožek Frant. voj., Zajíček Ant. voj., Forkač Vasil. des., Vacek Ant. rt. asp., Svitek Vladislav por., Stárek Václav por., Kraus Leopold des., Vavřín Vladimír por., Grivna Šimon rt., Tomáš Teofil por., Feix Čeněk por., Krovský Vladimír por., Jurecko Juraj čet.

Vol. Češi — přednášení stížnosti. Na žádost MNO hlavního štábu vyzyváme všechny vol. Čechy, aby veškeré stížnosti a přání přednášeli vždy styčným důstojníkům u jednotlivých OKMZ a osidlovacích oblastních úřadoven, kteří jsou zástupci MNO a zjednávají nápravu na místě bez dlouhé korespondence.

Neosídlení živnostníků — hlase se! Žádáme naposled, aby se přihlásili písemně dosud neosídlení živnostníci z řad reemigrantů vol. Čechů. Osidlovací úřad slíbil urychlené projednání jejich žádostí. Pište na adresu: Svaz Čechů z Volyně, Zatec, k rukám p. Srhala.

Prodej nábytku — nesrovnalosti. V těchto dnech se prováděl v Žatci prodej nábytku. Je zde celá řada případů, kdy někomu byl tento nábytek odhadnut nepoměrně vysoko — ač byl starý a opotřebovaný. Všechny takovéto křiklavé případy hlase písemně na svaz. Prodejová akce v Žatci nás utvrdila v podezření, že cena nábytku není dána jeho hodnotou, nýbrž tím, kdo odhad prováděl a jak dobře se znal se zájemcem.

Přednostní právo — osvědčení podle § 8 zák. č. 255-46 Sb. Upozorňovali jsme již, aby si vol. Češi, příslušníci čs. zahr. arm. podávali prostřednictvím SCV žádosti na MNO-Kleg. o t. zv. přednostní právo — osvědčení podle § 8 zák. č. 255-46 Sb. o účasti na národním boji za osvobození Činíme tak znovu a upozorňujeme i vdovy a pozůstalé po padlých, aby o toto osvědčení žádali, poněvadž přednostní právo po padlých přechází na ně.

Poukazování peněžních částek SCV. Žádáme znovu, aby každý, kdo poukazuje SCV jakoukoliv peněžitou částku, poznamenal na druhé straně vplatního lístku, resp. pošt. poukázky, od koho a k jakému účelu jsou peníze určeny. Uspóíte tím účetnímu mnoho práce a zbytečného psaní.

Placení členských příspěvků. Stalo se několik případů, že byly vyslány upomínky k zaplacení členského příspěvku někomu, kdo měl příspěvek vyrovnaný. Účetní SCV se tímto omlouvá a konstatuje, že ve stejnou dobu, kdy byly upomínky posílány, byl placen členský příspěvek.

Reemigranti z Volyně — profesori. Osidlovací úřad a Fond národní ob-

novy sděluje, že reemigranti z Volyně jsou ustanovováni v poměru výpomocných učitelů, proto, že tento služební poměr jest pro ně finančně výhodnější než služební poměr sm. profesora. V poměru výpomocného učitele pobírá zaměstnanec za každou týdenní vyučovací hodinu roční odměnu 12.000 Kčs, tedy při plném úvazku roční odměnu 25.200 Kčs. V poměru smluvního profesora mohl by však tento zaměstnanec obdržeti pouze adjutum splujícího profesora v nejvyšší výměře 22.680 Kčs při stejném počtu vyučovacích hodin. Je proto postup, prováděný min. školství a osvěty se stanoviska zaměstnanectva výhodnější. Další úprava služebního a pátového poměru zaměstnanectva přicházela by v úvahu až po nostrifikaci aprobačního vysvědčení. Pak by mohl býti takový zaměstnanec ustanoven zatím, po případě definitivním profesorem s příslušnou další úpravou platu.

Oznamujeme, že styčná skupina MNQ u min. zemědělství odbor IX v Praze se dnem 15. ledna 1948 přestěhovala z budovy min. zemědělství v Praze II, Těšnov, do budovy Národního pozemkového fondu v Praze II, Václavské nám. č. 52. Úřední místnost jest v I. poschodí č. 133. Číslo telefonu: 304-51 až 57, linka 230.

Československý ústav zahraniční pořádá cyklus přednášek o čs. zahraničí, které se budou konati vždy v pátek v místnostech klubu ČÚZ v Praze II, Gottwaldovo náměstí (Mánes). Po jednotlivých přednáškách dotazy a rozhovor. Referáty nepřekročí půl hodiny. Začátek vždy o půl šesté večer. Vstup volný.

13. II. Krajaňská péče. Dr. R. Turčín, J. Linhart. — Čs. ústav zahraniční. J. Němeček, Dr. J. Hůrský.

27. II. Krajaňský tisk. V. Švihovský, O. Sobotka, prof. B. Zemek. — Rozhlas pro krajaňy. Ing. A. Bělohávek.

12. III. Zahraniční školství. Dr. J. Folprecht, prof. O. Zýková. — Sokol v zahraničí. R. Frydrych.

26. III. Významní zahraniční krajaňé. V. Švihovský, J. Koudelka. — Hospodářský význam krajaňů. Dr. R. Turčín.

23. IV. Reemigrace. Dr. B. Steiner, Dr. J. Folprecht.

29. IV. Naši krajaňé v zámoří. Gen. Kudláček, R. Nekola, St. Budín.

Redakce Věrné stráže považuje za svou povinnost zaujmouti stanovisko ke zprávě ústředního výboru SČV, uveřejněné v čís. 1 ze dne 9. ledna t. r. ve zprávách svazu na str. 10 v záležitosti br. Václava Hubala a to v zájmu pravdy, práva a spravedlnosti.

Budíž především konstatováno, že br. Václav Hubal je na svobodě, poněvadž nenese nejmenší viny v celé záležitosti, která byla bezřek zveřejňována a různě tendenčně zkreslována, a nechyběly ani pokusy o její zneužití v neprospěch vol. Čechů jako celku.

Podle našeho názoru bylo rozhodnutí ÚV SČV — mírně řečeno — ukvapené a jsme přesvědčeni, že bude revidováno a zrušeno.

Redakce Věrné stráže se tímto br. Václavu Hubalovi omlouvá proto, že se nepostavila důrazně proti rozhodnutí ÚV SČV o uveřejnění zmíněné zprávy a žádá jej o prominutí. — Jar. Chudoba, odp. zást. a ved. red.

Důležitá výzva mimopražským účastníkům bitvy u Sokolova

Účastníci bitvy u Sokolova a pozůstali po padlých u Sokolova se vyzývají, aby do 10. února 1948 udali přesnou adresu svého nynějšího bydliště. Pozůstali uvedou svůj příbuzenský vztah k padlým bojovníkům u Sokolova. Adresy a data se vyžadují pro udělení státní medaile, která bude odevzdána účastníkům bitvy u Sokolova. Příspěvy pošlete na adresu: kpt. Vlastimil Reichl, Praha XIX, Titova 21, č. dv. 14.

Sociální aktuality

V. Bubálek

Kursy pro přednostní uchazeče

Upozornili jsme přednostní uchazeče, kteří žádali o přiděl drobných živnostenských konfiskátů, že budou pořádány kursy ve všech oborech řemeslných živností v Praze, v oborech hostinských a hotelových živností v Mar. Lázních, Brně a Piešťanech. Kursy pro zdokonalení v obchodních živnostech pořádají všechny příslušné obchodní a živnostenské komory.

Lhůta na podání dokladů o způsobilosti přednostních uchazečů končí 28. února t. r.

Združňujeme, že uchazeči, kteří nemají potřebné doklady o způsobilosti a mají v určitém oboru znalosti, aby se přihlásili co nejdříve u MNO kanc. čs. legii v Praze XIX, Šolínova č. 1, a žádali o přijetí do kursů.

Stačí, když tyto uchazeči podají do 23. února t. r. potvrzení o tom, že si podali přihlášku do kursu. Teprve po úspěšném absolvování kursů budou jejich žádosti projednávány na osidlovacím úřadě.

Vdovy po padlých zahraničních vojácích mohou na žádost obdržet zdarma nový kostým a hubertus z dobré látky od MNO-Kleg. Sdružení zahraničních vojáků jim zprostředkuje vyřízení žádosti. Žádosti posílejte na adresu: ČsOL, Sdružení zahr. vojáků, Praha XII, Legerova 22. V žádosti uveďte údaje o službě a smrti manžela v zahraniční armádě, jeho jméno a datum narození, pak vlastní přesnou adresu a pro jakou postavu je oděv žádán.

Slevy přednostním uchazečům při odkupu konfiskovaného nábytku. Vyhláška OÚ a FNO čís. 2141 a 2142, které jednájí o prodeji konfiskovaných bytových zařízení, nemají žádné ustanovení o zvláštních slevách z titulu přednostního práva podle zák. č. 255-46 Sb. V srpnu loňského roku na podnět poslance dr. Steinera a druhů konala se na OÚ a FNO rada, na níž byl dohodnut návrh úpravy cit. vyhlášek, který přiznával přednostním žadatelům jednak generální slevu, jednak další slevu podle rodinných a sociálních poměrů. K vyhlášení úpravy však dosud nedošlo a zahraniční vojáci a jiní účastníci nár. boje za osvobození platí proto za bytová zařízení při odhadech (které ve větší části pohraničí již byly provedeny a nyní také probíhají ve vnitrozemí) plné ceny. Dosavadní předpisy totiž připouštějí slevy pouze z důvodů sociálních, a tu je ponecháno na libovůli odhadním komisím, zda takovou slevu přiznají také přednostním uchazečům. Proto ministerstvo národní obrany, uznávající aktuálnost této věci, vyzvalo osidlovací úřad, aby otázku slev pro přednostní osoby konečně rozhodl. Stalo se tak před měsícem, avšak žádné rozhodnutí dosud učiněno nebylo a věc dosud nebyla ani předložena radě OÚ a FNO!

Snoubenky a nemanželské děti zahynulých účastníků národního boje za osvobození mají být postaveny na roveň zákonným manželkám a manželským dětem se všemi nároky. Předpokladem ovšem je, aby byl prokázán úmysl účastníka zahraničního nebo domácího odboje pojmouti dotyčnou osobu za manželku. Rovněž musí být prokázáno, že proti takovému manželství nebylo právních překážek, dále, že žena nevstoupila do jiného manželského svazku a nechovala se způsobem, který by zasnobení diskreditoval. Osnova tohoto zákona byla minulého pátku schválena právním výborem UNS. K zá-

konu se podrobněji vrátíme, až bude UNS schválen.

Oběžník ČsOL o zakládání historických sdružení zahranič. vojáků. Ústředí ČsOL vydalo všem jednotám oběžník (č. 18) se směrnicemi pro zakládání historických sdružení zahraničních vojáků pro nábor členstva a zaktivování činnosti vojáků 2. odboje. Pokud některé jednoty oběžník č. 18 neobdržely, necht se obrátit přímo na sekretariát Sdružení zahr. vojáků v ČsOL v Praze a bude jim do datečně zaslán. Hlas rev., 22. 1. 48.

NAŠE PRÁVA A POVINNOSTI

Vládní nařízení ze dne 22. dubna 1947 jimž se krajanům vracejícím se do vlasti přiznávají některé úlevy při hodnocení školského a praktického vzdělání, zkoušek a vysvědčení a při nastupování živnosti

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 1, odst. 4 zákona ze dne 12. dubna 1946, č. 75 Sb., o přiznávání hospodářských a právních úlev krajanům vracejícím se do vlasti, zejména z Maďarska:

§ 1.

Vzdělání, zkoušky a vysvědčení o školském a praktickém vzdělání osob, na něž se vztahuje zákon č. 75-1946 Sb. (v dalším jen „oprávněné osoby“), budtež při nastupování či provozování povolání (zaměstnání), příměření jejich dosavadnímu povolání (zaměstnání), hodnoceny podle tohoto nařízení.

§ 2.

Vzdělání, získané oprávněnými osobami na školách v cizině, které odpovídají organizací a učební látkou školám obecným (lidovým), měšťanským, středním nebo odborným, i vysvědčení z těchto škol se uznávají za rovnocenné vzdělání a vysvědčením škol obdobného druhu a stupně v tuzemsku. Dodatečné zkoušky z jazyka českého nebo slovenského, po případě z vlastivědy, je uložiti jen tam, kde toho vyžaduje nezbytné povaha povolání (zaměstnání), jež chce taková osoba nastoupiti nebo provozovati. K výkonu dodatečné zkoušky se poskytně přiměřená lhůta.

§ 3.

(1) Cizozemské diplomy a vysvědčení (odborné zkoušky) učitelů a profesorů pro vyučování na školách pro osoby tělesně nebo duševně vadné, jakož i sociálních pracovníků a pracovníků, jest uznati, jsou-li dostatečným průkazem způsobilosti k výkonu povolání, pro něž jest předpokladem takové vzdělání, po případě taková zkouška.

(2) Rovněž odborné vzdělání (odborné zkoušky), získané na cizozemských školách pro hluchoněmé, slepé nebo mrzáčky, jest uznati, jsou-li dostatečným průkazem způsobilosti k výkonu povolání, pro něž jest před-

pokladem takové vzdělání, po případě taková zkouška.

§ 4.

Při nostrifikaci vysokoškolských studií, vysvědčení a diplomů jest upuštěno od požadavků, aby byly splněny podmínky, které nesměřují k tomu, aby byla zajištěna v hlavních studijních oborech rovnocennost cizozemských studií, vysvědčení a diplomů se studii, vysvědčeními a diplomy vykonanými, po případě nabytými na vysokých školách v tuzemsku. Zejména jest upuštěno od požadavku nostrifikace vysvědčení dospělosti.

§ 5.

(1) Do vzdělávací lékařské činnosti, požadované k nabytí způsobilosti pro udělení titulu odborného lékaře, se oprávněným osobám zce.a započítává lékařská činnost, konaná u ústavů v cizině, vyhovuje-li požadavkům stanoveným v § 4, odst. 2 vládního nařízení ze dne 1. března 1932, č. 39 Sb., o užívání titulu odborného lékaře. Žadatel musí však prokázat, že alespoň po dobu jednoho roku konal vzdělávací lékařskou činnost na některém z tuzemských ústavů, označených v §§ 5 až 9 uvedeného vládního nařízení. Tato doba zkracuje se na dobu tří měsíců, dosáhl-li žadatel v některém cizím státě oprávnění k výkonu odborné lékařské praxe v příslušném oboru.

(2) Oprávněné osobě, která chce dosáhnouti odborné způsobilosti pro zubní lékařství, lze povolit zkrácení výcviku předepsaného vládním nařízením ze dne 20. března 1936, č. 60 Sb., o podmínkách, za jakých se nabyvá zvláštní odborné způsobilosti pro zubní lékařství, a o platnosti ustanovení vydaných pro ostatní obory odborné praxe lékařské i pro obor zubního lékařství, ve znění vládního nařízení č. 171-1946 Sb., nikoli však pod dobu tří měsíců. Ustanovení § 1, odst. 4 vládního nařízení č. 60-1936 Sb., ve znění vládního nařízení číslo 171-1946 Sb., tu platí obdobně.

§ 6.

Do odborné činnosti podle § 3, odst. 1, č. 4 zákona ze dne 18. prosince 1906, č. 5 ř. z. z r. 1907, kterým se upravuje lékárnictví, jakož i do tříleté asistentké služby předepsané na Slovensku nařízením č. 105.598-1912 V. K. M. (uh. min. kultu a vyučování), se započítává doba zaměstnání ve farmaceutické službě ve veřejné lékárně cizozemské. Oprávněná osoba však mimo to musí prokázat, že byla zaměstnána ve farmaceutické službě v tuzemské veřejné lékárně alespoň jeden rok.

§ 7.

(1) Při rozhodování o udělení oprávnění k výkonu pomocné praxe porodnické jest zásadně užívati ustanovení § 2, odst. 2 zákona ze dne 9. listopadu 1928, č. 200 Sb., o pomocné prakt. porodnické, jakož i o vzdělání a výcviku porodních ústavů (porodních pomocnic).

(2) Školení ošetřovatelek na cizozemských ústavech, odpovídajících předepsaným ústavům československým, jakož i diplomy získané na takových ústavech, budtež uznávány.

§ 8.

(1) Oprávněné osoby, které mohou věrohodnými doklady dokázat, že provozovaly v cizině živnost jako majitelé, pachtýři nebo náměstkové, jsou zproštěny povinnosti předložiti průkaz způsobilosti nebo věcných znalostí, hodlají-li v tuzemsku nastoupiti tuto živnost, vázanou podle československých předpisů na průkaz způsobilosti nebo věcných znalostí, i když v cizině tato živnost není vázána na podobný průkaz.

(2) Oprávněným osobám, které nemají hodnověrné doklady o tom, že provozovaly živnost v cizině jako majitelé, pachtýři nebo náměstkové, nahrazuje dosavadní průkaz způsobilosti nebo věcných znalostí osvědčení o úspěšné vykonané zkoušce z jejich oboru (odstavec 6).

(3) Úleva podle odstavců 1 a 2 se nevztahuje na tyto živnosti:

1. koncesované živnosti stavební;
2. výrobu jedů a příprava látek a preparátů, které jsou určeny, aby jich bylo užito za léky, jakož i prodej těchto věcí;
3. živnost hubení škodlivého živočišstva kyanovodíkem, ethylenoxidem a chlorkem;
4. živnost elektrotechnickou;
5. zařizování plynovodů, osvětlovacích zařízení a vodovodů;
6. výrobu a prodej látek a předmětů ohňostrojných a všelikých přípravků trhačích;
7. výrobu a prodej zbraní a střeliva;
8. živnostenská výroba a oprava parních kotlů;
9. živnost zubotechnickou.

(4) U živností uvedených v odstavci 3 nahrazují průkaz způsobilosti doklady o tom, že žadatel některou z těchto živností provozoval na podkladě živnostenského oprávnění uděleného podle předpisů obdobných předpisům československým. O tom, zda tento předpoklad je dán, rozhodne příslušné ministerstvo.

(5) Neodpovídají-li předpisy, na jejichž podkladě dosáhl žadatel oprávnění provozovati některou z živností uvedených v odstavci 3, příslušným předpisům československým, lze mu udělit oprávnění k provozování takové živnosti, vykoná-li zkoušku v oboru, o který jde.

(6) Podrobnosti o zkoušce podle odstavců 2 a 5, o rozsahu a druhu zkušební látky, o složení zkušební komise, jakož i o úhradě výloh spojených s výkonem zkoušky, vyhlásí v Úředním listě příslušný ministr v dohodě se zúčastněnými ministry, na Slovensku po slyšení příslušných pověření, jakož i po slyšení příslušného ústředního svazu, na Slovensku po slyšení obdobné hospodářské organizace. (Dokončení.)

Zajímavosti

O 20% zvyšují inteligenci američtí vědci pomocí glutaminové kyseliny. Prozatím jen pokusně. Pokusy jsou však tak slibné, že není daleká doba, kdy si budeme inteligenci „kupovat“ v lékárnách třeba jako prášek proti bolesti hlavy.

*

Za několik měsíců bude dán do provozu největší dalekohled, či spíše obrovský fotografický přístroj, od něhož si učenci a hlavně hvězdáři slibují že rozluští největší záhadu — záhadu tvoření. Dalekohled se právě montuje na Palomaru v Americe, měří 200 palců a hlazení obrovské čočky si vyžádalo několika let. Počítá se, že palomarský dalekohled nás zavede o několik bilionů let zpět.

*

Dle posledního zjištění lékařů se přišlo na to, že kouření nemá vůbec žádného škodlivého vlivu na lidské zdraví, jak se doposud předpokládalo. Tak na příklad deset cigaret vykouřených za sebou nemá na srdce většího vlivu než jediná cigareta. Také silnější tabák nemá na srdce větší vliv než tabák zbavený nikotinu.

*

Sovětský filmový odborník R. J. Novický vynalezl promítací filmový přístroj pro denní promítání.

*

Dostáváte-li často rýmu, je to známka toho, že se často zlobíte. Ano, ne každá rýma je způsobena nachlazením. Nos, orgán prudké reakce, se zanítí, hněvate-li se.

*

V minulém roce byl v Itálii odhlasován zákon, který s okamžitou platností zakazuje provádění veškerých manželských rozvodů.

*

Dle zpráv ČTK hodí ministr informací Kopecký pomocí ministra vnitřního obchodu A. Čepičky zavést distribuci knih.

*

Nejméně pětsetkrát se nechal probodnout během 3 let kordem Holanďan Mirin Dajo. Je mu šestatřicet let a jeho jméno znamená „něco zázračného“. Ačkoliv některá bodnutí šla i srdcem, necítí při tom žádnou bolest, rány nekrvácejí a nenastává infekce.

*

Když se podařilo vědcům navázat spojení radiovými vlnami s Měsícem, hodlají nyní odborníci použít Měsíce jako odrazné plochy k vysílání televise.

*

Ruští vědci zjistili, že Semenské ostrovy v Laptevském moři se rozpouští. Ostrovy měřili roku 1923 16.000×910 metrů. Nyní však měří jen 400×30 metrů. Rozpouštění se vysvětluje tím, že v těchto končinách Arktického moře silně stoupá teplota.

V. Sirc:

O tom umělém hnojení

Nikdo z nás už dnes, po zkušenostech z Volyně i ve vlasti, nepochybuje o účinnosti umělých hnojiv, což je věru potěšující skutečností. Mnozí však dosud chybují v jejich výběru a použití. Postupují příliš jednostranně, zvláště při hnojení chmelnic. Není to zajisté jen z nevědomosti, ale i z finanční tísň v důsledku sucha minulého roku, že se namnoze hnojí ke chmelu jen ledkem, o jehož účinnosti se každý na vlastní oči přesvědčil. Vliv ledku na rychlý růst a vytvoření množství zelené masy je vůči chmelu jen ledkem, o jehož účinnosti se každý na vlastní oči přesvědčil. Vliv ledku na rychlý růst a vytvoření množství zelené masy je vůči chmelu jen ledkem, o jehož účinnosti se každý na vlastní oči přesvědčil.

Jinak je tomu však s hnojivy fosforečnými a draselnatými. Jejich neméně důležitý vliv na pevnost lodyh, váhu chmele, jakož i množství a jakost moučky chmelné, tedy věc, pro kterou je zátecký chmel ve světě nejvíce hledán, není pouhým okem tak nápadně pozorovatelný, jako vliv ledku. Proto jsou také často z nemístné šetrnosti opomíjena, což se pak ovšem vymstí výnosem, menší váhou chmele a jeho horší jakostí.

Nezapomínejte proto při koupi ledku ke chmeli také na hnojiva fosforečná (superfosfát) a draselná, především ve formě siranu horečnatodraselného, nebo siranu draselného, jeli-

kož chmel dobře nesnáší chlor, nacházející se v draselné soli. Zvýšený výdaj se vám vrátí ve zvýšeném výnosu a jakosti chmele.

Kdy a jak kterých hnojiv použít, o tom vám už dosti napsali povolanější odborníci v „Českém chmelaři“, nebudu jim proto fušovat do řemesla.

Teplé počasí je příznivé vývoji ozimů. Přesto však mnohá žita jsou dosud řídká. Využijte ještě nyní příležitosti počasí k jejich přihnojení umělými hnojivy, aby ještě mohla dobře odnožit, jelikož na jaře žito na rozdíl od pšenice více již neodnožuje.

Ve slabším půdním stanovišti přihnojte žito asi 100 kg ledku a 200 kg superfosfátu. Vysejte každé hnojivo zvlášť. Nesmí se nikdy míchat před setím. V lepším stanovišti dejte alespoň 100 kg ledku.

Nezaorávejte loňským suchem vysílené vojtečky. V rovině, kde na jaře nehrozí nebezpečí spláchnutí, přihnojte je už nyní, kdy to počasí dovoluje, alespoň 100 kg soli draselné, po případě menším množstvím ledku. Na jaře, až pomine nebezpečí pozdních mrazíků, je rozdrťte skarifikátorem, aby zhoustly.

Pět milionů Kčs podpor zemědělcům

Tyto podpory rozdělí ONV v Žatci takto:

Bezděkov 90.415 Kčs, Bitozeves 130.424 Kčs, Blažim 91.872 Kčs, Březno 33.411 Kčs, Břežany 34.820 Kčs, Břvany 83.520 Kčs, Čejkovic 144.517 Kčs, Čeradice 92.866 Kčs, Černoc Velká 76.715 Kčs, Činov 91.832 Kčs, Deštnice 55.537 Kčs, Dobřívany 70.885 Kčs, Drahomyšl 75.920 Kčs, Hořetice 40.716 Kčs, Hradiště 21.994 Kčs, Chbany 34.793 Kčs, Klíčín 48.175 Kčs, Kluček 66.349 Kčs, Kounov 113.871 Kčs, Levonice 52.539 Kčs, Lhota 15.453 Kčs, Liběšice 108 tisíc 778 Kčs, Libočany 68.359 Kčs, Ličkov 64.711 Kčs, Lipenec 127.10 Kčs, Lipno 96.713 Kčs, Lišany 116.216

Kčs, Matnice 50.326 Kčs, Měchoupy 80.910 Kčs, Milčevy 91.916 Kčs, Milošice 42.403 Kčs, Mníce 28.707 Kčs, Mradice 42.465 Kčs, Nečemice 48.493 Kčs, Nehasice 57.074 Kčs, Počerady 20.457 Kčs, Postoloprty 77.359 Kčs, Přeskaky 77.359 Kčs, Radičevy 107 tisíc 997 Kčs, Rvenice 28.707 Kčs, Rybná 17.313 Kčs, Sádek 51.496 Kčs, Sedčice 30.721 Kčs, Sedlo Nové 77.236 Kčs, Selibice 46.762 Kčs, Seménkovice 40.062 Kčs, Skupice 50 tisíc 825 Kčs, Soběsuky 145.254 Kčs, Staňkovice 67.692 Kčs, Stekník 24 tisíc 644 Kčs, Stránky 55.242 Kčs, Strkovic 67.692 Kčs, Stroupeč 102 tisíc 109 Kčs, Tatinná 42.116 Kčs, Trěskovice 27.108 Kčs, Trškolupy 45

tisíc 402 Kčs, Tuchovice 87.310 Kčs, Tvršice 88.816 Kčs, Velemyšleves 110 tisíc 359 Kčs, Veletice 76.971 Kčs, Větrušice 35.464 Kčs, Vrbka 65.320 Kčs, Vyškov 45.561 Kčs, Vysočany 87.888 Kčs, Záhoří 72.930 Kčs, Zálužnice 37.805 Kčs, Žaboklky 31.551 Kčs, Zatec 181.624 Kčs, Želeč 102.728 Kčs, Žiželice 60.396 Kčs.

Podporu dostanou zemědělci (s výměrou 20 ha), u nichž byla zjištěna škoda způsobena suchem. Rozdělení podpor provedou MNV v obcích za součinnosti JSCZ podle směrnice ministerstva zemědělství a podle pokynu ONV.

Do všech obcí byl ONV v Žatci zaslán oběžník, v němž jsou uvedeny směrnice, podle nichž je povinen MNV v obci postupovat. Jména zemědělců přicházejících pro podporu v úvahu budou vyvěšena v obci na vývěsné desce, aby zemědělci mohli podat eventuální námitky proti výši přidělu. Protest mohou podat do 14 dnů u ONV prostřednictvím svého MNV. Nedojde-li do 14 dnů protest, praví se v oběžníku, bude rozdělení považováno za schválené a stanovené obnosy se zemědělcům vypláti. Bude-li někde podán protest, výplata se provede až po konečném rozhodnutí ONV v Žatci.

Valná hromada Družstva pěstitelů chmele v Žatci, konaná dne 31. ledna 1948 dopoledne v hotelu Zlatý anděl, měla za přítomnosti četných hostů, zástupců ministerstev, poslanců ÚNS velmi důstojný průběh. 202 přítomných delegátů, oprávněných volit, schválilo jednomyslně navrhovanou změnu stanov, z nichž nejdůležitější je demokratizace Družstva. Stejně jednomyslně byla schválena aklamací navržená kandidátní listina jak do představenstva, tak do dozorčí rady. V rušné, ale důstojně vedené debatě, kterou ukončili obsažnými doslovy poslanců ÚNS Nekomucký, Torn a dr. ing. Benda, byla pořídně vyslovena četná přání pěstitelů, kterým všichni přítomní poslanci plnou podporu na příslušných místech. Průběh valné hromady, i její výsledky jsou zárukou, že je Družstvo na dobré cestě a stane se v budoucnosti skutečně vrcholnou organizací našeho chmelařství.

Myslivecké zkoušky pro získání prvního ročního honebního lístku. K stále se množícím dotazům, kdy budou pořádané zkoušky pro získání prvního ročního honebního lístku okr. myslivecký spolek oznamuje následující: Honební zákon ze dne 18. 12. 47 č. 255 Sb. nově ustanovením § 61, odst. 3 pořádaním zkoušek pro získání prvního ročního honebního lístku Čs. mysliveckou jednotou, dle řádu, který vydá ministerstvo zemědělství. Jelikož tento zkušební řád doposud vydán nebyl, doporučujeme, aby zájemci sledovali tento časopis, neboť předem po vyhlášení nového zkušebního řádu bude okr. mysliveckým spolkem v Žatci vyhlášen termín zkoušek.

Nezradili

Generační obraz volyňských Čechů

Román i reportáž, ale hlavně obraz zcela neznámého života Čechů, žijících plných osmdesát let na Volyni v západní Ukrajině. Je to současně první kniha tohoto druhu u nás. Autor je příslušníkem této české větve, na Volyni se narodil, žil a při své redaktorské činnosti měl možnost vniknout do života těchto 45.000 Čechů, začínajícího jejich odchodem z porobené vlasti skoro před sto lety a končícího opět návratem do osvobozené Československé republiky. Tak sám dobře a nejlépe poznal život i historii oné české, domněle pro vlast ztracené národní větve na Volyni. První podněty a prameny o začátcích českého života na Rusi získal z vypravování ještě živých pamětníků oné nejstarší doby, ostatní pohnuté děje pak již prožíval společně se všemi. Prošel jako přímý účastník i bedlivý pozorovatel všemi místními politickými a státními převraty od první světové války až do vypuzení Němců z tohoto národního ostrova a návratu domů. Za německé okupace na Volyni řídil ilegální protiněmecký časopis Hlasatel, zúčastnil se jako Volyňák v řadách čs. armády v SSSR těžkých bojů u Dukly a posléze se také s celou touto českou větví navrátil do vlasti. Byl proto nejlépe povolán k nakreslení celkového obrazu života volyňských Čechů. Tak vznikla také tato skutečně objektivní, podle pravdy a osobního prožití napsaná kniha. „Nezradili“ je souvislé pásmo záběrů, které nás uvádí do všech složek života volyňských Čechů. Na začátku byla to jen divoká panenská, ale tučná půda na Volyni se všemi těžkostmi, kterými bylo třeba projít a probít se při dobývání první skývy chleba. Z neobydlených končin měnila ruka českého sedláka a řemeslníka tvářnost celého kraje. Na místech, kde se dříve proháněl jen vítr a smečky vlků ve skutečných pralesích, jež bylo nutno nejdříve vykácet, vyrůstaly úhledné vesničky, a začínal nový, zdravím kypící život. Je to první průkopnická práce na hospodářském poli všech těch, kteří sem přišli z Čech mezi prvními. Byl to kraj, kerý se doslova dusil pod všestrannou zaostalostí vládnoucího konservativního režimu. Ale vzornou prací těchto podnikových a pilných Čechů stává se Volyni rychle bohatou, úrodnou obilnicí tehdejšího

zanedbaného carského Ruska. Kniha zobrazuje život volyňských Čechů po stránce hospodářské, sociální, kulturní a politické jak za carského Ruska, tak za Polska a znovu za doby, kdy byla Volyni připojena k SSSR a ovšem také za doby ještě nedávné německé okupace, a to vše prostě, jak tudy šel život lidí i státních svrchovaností s celým střídáním všech velikých životních kontrastů, úspěchů a nezdarů, radostí i utrpení, bídy i blahobytu. Jednou je tu Volyňák zpodobněn jako pilný, ale přece pasivní sedlák a zase rváč s přírodou, jinde jako odhodlaný voják na frontě s puškou v ruce. Bojuje s přírodou i panujícími režimy, válčí na poli kultury, krvácí na skutečných bojištích. Odhaluje se tu v charakterech i činech mnoho krásného, světlého, ale nejsou zamlčovány ani stinné stránky, chyby, prohřešky a nedostatky. Nemohlo být zapomenuto na typického volyňského sedláka dřiče, stejně jako na mamonáře, vysávajícího vlastní příslušníky. Ale česká Volyňka znala mezi prostými děsu a násilí a pohodu dobrého, blahobytného života s rozdváděnými volyňskými posváceními. Nemění zajímavý byl život společenský, ať již v různých kulturních, hospodářských nebo jen školních organizacích s celou řadou svěrázných zvyků od vlasti odloučených volyňských Čechů. Neměli jsme dosud v české literatuře knihu, která by zobrazovala život tohoto národního ostrova v cizím moři, která by říkala něco neznámého, nového a dost přesného o anabasi z Volyně až k Dukle. To je v této knize jedna z nejzávažnějších kapitol, v níž jsou líčeny očitým svědkem útoky na německá opevnění u Dukly, kde se setkáváme s živými i mrtvými hrdy Volyně. Ale co je třeba zdůraznit čtenáři: kniha „Nezradili“ je psána úmyslně běžnou mluvnou průměrného Volyňáka; to proto, že je to doslova bible dějin osmdesátí let života našich volyňských krajanů, jejich první historie. Tak také této knize Volyňští nejlépe porozumí. Ale i pro českého čtenáře je na některých místech po jazykové i stylistické stránce poučná a zajímavá: je psána češtinou, kterou si naši krajané zachovali po 80 letech odloučení v cizině. Je to tedy po každé stránce nový, zajímavý a nefalšovaný obraz toho, jak odešla, v cizině bojovala, rostla a posléze krví očištěna se vracíla naše národní větev, o jejímž životě na ruském vý-

chodě měli jsme až dosud jen velmi zmatené vědomosti. Tak J. V. Rejzek postavil volyňské Čechy do prvého světla na zasloužené místo bez jakýchkoli falešných příkras a literárního pozlátka. Není to jen kniha minulosti a dneška. Bude nepochybně trvalým poučením a dobrým příkladem pro mladší a příští volyňskou generaci jako připomínka svízelných, tvrdých dob jejich dědů, otců a matek, prvních kolektivních pionýrů v cizině. Autor zvýšil historický význam své knihy a dějinný charakter účasti Volyňských na osvobození vlasti připojením přesného seznamu těch největších hrdinů Volyně — těch, kteří padli za druhé osvobození Československé republiky, za dobrý dnešek a lepší zítřek svých bratří po osmdesátí letech opět sloučených s kmenem národa.

Stran 160 a 8 stran obrázkové přílohy. Cena brož. 99 Kčs.

Nakladatelství Rovnost.

Komentář zákona o myslivosti. Nezbytností pro předsedy MNV a činovníky JSČZ jsou směrnice k provádění nového zákona o myslivosti, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1948. Znění zákona s vysvětlivkami a komentářem vydá během jednoho týdne nakladatelství Brázda, Praha II, tř. Jana Opletala 3. Objednejte si tuto důležitou příručku ihned!

*

Číst knihu hodnotnou znamená obohacovat svoji duši, poznávat širší pojmy, jiné charaktery, poznávat svět. Ale číst knihu, která nic nedává, znamená číst knihu mrtvou.

*

Co řekli v rozhlase

„V cizích denících i jiných časopisech, jak si ostatně i u nás může ověřit každý sám, najdeme úsudky všeho druhu o našem státě a někdy i takové úvahy, že nám vstávají vlasý na hlavě. Proč bychom se tedy měli ostýchat i my pronést o cizině svobodně a otevřeně své dojmy, ať už dopádnou příznivě nebo nepříznivě?“

„Velkou, zásadní zkušeností mých cest je, že skutečně existuje svět náš, svět slovanský, a svět jiný, ostatní, ať už ho označíme podle celkového zaměření světem západním či jinak. Ne ve smyslu nějakého nepřátelského vyhrocení, nýbrž podle celkového ovzduší, podle budovatelského úsilí v přítomnosti, podle plánu do budoucnosti a především podle poměru jedince k státu a naopak.“

Doc. dr. M. Bartošek:

Sny o cizině a skutečnost.

Různé zprávy

Velkolepý úspěch II. plesu Svazu Čechů z Volyně

Druhý ples Svazu Čechů z Volyně, konaný dne 25. ledna t. r., byl neizdařilejším společenským podnikem toho druhu v Žatci. Nával na ples byl tak velký, že ve 20.30 byla Střelnice policejné uzavřena a teprve později znovu otevřena. Vedle četných krajanů z Žatecka přijeli krajané z Prahy, z Podbořanska, z Chomutovska, Lito-měřicka, z Aše, Chebu a i z Moravy. V šest hodin těsně po otevření sálu byla všechna místa obsazena. Zájem, s jakým se setkal tento ples, svědčí o tom, že loňský získal si dobrou tradici. Dvě hudby, jedna kapelníka Svobody, druhá vojenská místní posádky přispěly svým uměním ke zdaru. Nádherné masky, kterých nebylo sice mnoho, ale svou originalitou plně zaujali. Byly zde masky, které jsme v Žatci po prvé viděli (stromček, textil volný atd.). Přesně v 8 hod., kdy hudby počali vyhrávat a kdy do sálu vstoupily masky, započala zábava, která trvala do 3 hod. ráno. Z oficiálních hostů viděli jsme zástupce ZNV, posádky, ONV, zástupce stran atd.

Upřímné volyňské prostředí bylo příčinou, že přes nával hostů neubývalo, ale že všichni se cítili spokojeni. Vedle morálního úspěchu je i finanční úspěch takový, že velmi posílí kulturní fond Svazu, jakož i Studentské domovy volyňské mládeže. Všem, kteří se o zdar přičinili, patří naše vřelé a upřímné díky.

Vřelé poděkování. Plesový výbor SČV velmi vřele děkuje Studentským domovům volyňské mládeže v Žatci za pořadatelské služby o plesu. Předitelce domovů Svárovské a paní Hovorkové za obětavé uspořádání občerstvení. Dále děkuje těmto obcím, které přispěly do bufetu: Syrovice, Radčevce, Podbořany, Mlínice, Truzenice, Staňkovice, Tvršice, Skupice, Velemyševce, Třeskonice, Tuchovice, Vysočany, Nehasice a některým bratřím ze Žatce. Všem patří vřelé a upřímné díky.

Poděkování. Studentské domovy volyňské mládeže v Žatci děkují tímto pí Olze Krupařové ze Žatce za dar 2285 Kčs, který získala prodejem kytiček o II. plese vol. Čechů. Největším dárcem byl p. Mikuláš Kohl, který daroval 300 Kčs. Částky použito bude na ušití šatů z látek získaných od amer. unitářské pomoci pro sirotky v Domovech. — V. Svárovská, řed. Domovů.

Poděkování. Studentské domovy volyňské mládeže v Žatci děkují za dar 1472 Kčs pí Millerové v Tvršicích, které jako cikánka vyhářela z ruky při II. plese volyňských Čechů pro naše Studentské domovy. Nemí to krásné, když ani při zábavě se nezapomíná na potřebné? — V. Svárovská, ředitelka Domovů.

Doplnění. V naší zprávě o zdařilém plese vol. Čechů v Bitovce doplníme naši zprávu, že ke zdaru velmi vydatně, vyjma jmenovaných obcí, přispěli volyňští krajané ze Zálužic a Nehasice.

Milým reemigrantům

sduženým ve Sv. Čechů z Volyně
Milí přátelé,

předně Vám upřímně děkuji za Vaši milou vánoční vzpomínku a za Vaše přání k Novému roku, uveřejněné v týdeníku Věrná Stráž, č. 50—51 ze 22. 12. 1947.

Jestliže opětuji své srdečné přání Vám všem, tedy současně vyslovuji pevnou naději,

že ono dobré dílo, které jsme zahájili před rokem Vaším přesídlením z Volyně do naší drahé Vlasti, pomůžeme Vám podíle svého upřímného snažení dokončit tak,

abyste Vy i Vaše děti byli spokojeni podle svých očekávání jak pro blaho své vlastní, tak i pro blaho a rozkvět národa v naší drahé republice Československé.

Věřím s Vámi, že se tak stane!

Váš zcela oddaný pplk. L. Tůma.

Blatno u Jesenice. Odbočka jednoty ČsOL v Blatně u Jesenice pořádá 10. února t. r. I. legionářský ples v sále pana Maxy v Blatně. Učinkuje dechová hudba MRO. Začátek o 19. hodině. Vstupné dobrovolné. Čistý výtěžek bude věnován na postavení památníku padlým II. odboje.

Z Blažimi na Žatecku. Dne 31. ledna 1948 konal se v Blažimi první volyňský ples, který byl velmi zdařilý. Referát o něm přineseme v příštím čísle.

Studentské domovy volyňské mládeže. Samospráva připravuje na den 13. února o 16 hod. odpolední v shromažďovací síni Domova rodinnou slavnost, na které dr. Hašpl, předseda unitářské pomoci rozdává chovancům a členům souboru dary této pomoci. Při slavnosti účinkuje Pěvecký sbor Domovů za vedení J. Fiály.

Poděkování

Pěči spolku českých žen a dívek Moravanka v Brně-Židenicích dostalo se volyňským Čechům v Novém Malíně vánoční nadílky, a to teplého prádla, punčoch, rukavic a 1000 Kčs, kterýžto peněžitý dar jest již druhý. Prvý dar, 800 Kčs, byl věnován na nákup školních knih pro děti reemigrantů.

Z této vánoční nadílky, která nám byla poskytnuta péčí spolku Moravanka v Brně, byly poděleny v prvé řadě sirotky, vdovy a pak staré osoby, které již nemohou pracovat a samostatně se žít. Zároveň nám byla pro výše uvedené osoby na vánoční nadílku věnována místní jednotou čs. obce legionářské částka 2000 Kčs, která byla taktéž uvedeným k vánocím rozdělena.

Všichni, jimž se dostalo k vánocím darů, a to jak peněžitých, tak i v textiliích, děkují výše uvedeným šlechetným dárcům za tuto laskavou pozornost a pochopení jejich osudu a přejí jim v novém roce mnoho zdaru a božského požehnání v jejich šlechetné práci.

Poděkování. Duchovní správa pravoslavné církve v Kolečovicích touto cestou děkuje všem, kteří se přičinili o zdárný průběh slavnostního svěcení vody o svátcích Třech králů v Oráčově. Za zvláštní obětavost patří poděkování bratřím Vengrichtovi, Antonínu Somolovi a Janu Bednářovi z Oráčova, Jiřimu Hroudovi z Hořovic a Viktoru Pílcovi ze Zderaze. — Za duchovní správu Antonín Zajíc, farář.

Malý oznamovatel

Přijme se děvče nebo žena Volyňka k dětem do pořádané rodiny. Nabídky laskavě na adresu Josef Pospíšil, obchodník, Německý Rohozec, okres Podbořany.

Pan Bešta Teodor má ve Svazu letecký dopis z Anglie. Necht se přihlásit.

Jaroslav Egrt z Argentiny hledá svou tchyni Jaroslavu Jiránkovou, která žila s Antonínem Tobíšem z Ostrova na Volyni a nyní je v ČSR. Zprávu podejte na adresu Antonín Nejedlý, Skuhrov, pošta Česká Třebová.

Karel Kelner, Dřevčice čp. 8, okres Duba, hledá rodinu Františka Noska ze Zločovských Niv na Volyni. Necht se ohlásit na adresu, nebo kdo jej zná, ať sdělí na výše uvedenou adresu.

Marie Kubičková, Bezděkov čp. 9, pošta Bor u Tachova, hledá svou sestru Ludmilu Zavalukovou z Vydunky u Pulín na Volyni. Necht se ohlásit neb kdo ji zná, upozorní ji na toto hledání.

Anna Štátná roz. Kralová z Volyně, bytem Vrbka čp. 30, pošta Postoloprty, okres Satec, ČSR, hledá v Americe sestřenicu a bratrance po Viřkovi Kralovi. Necht oznámi svou adresu neb kdo je zná, necht upozorní na toto hledání.

Vladislava Ševčíková, Babí čp. 42, pošta Hořejší Staré Město, okres Trutnov, hledá Marii Bělousovou z Lipovce, rayon Kiverce. Kdo by jmenovanou znal, nech ji laskavě upozorní na toto pátrání.

Václav Štátný, dříve bytem Vysočany čp. 11, okr. Kralovice, necht se ihned ohlásit na adresu JUC Václav Rudovský, vrch. taj. min. soc. péče, reemigr. odbor, Praha II, Spálená 17.

Anna Dederová z Dubna, t. č. Valy čp. 69 u Mar. Lázní, hledá svého švakra Václava Dederu ze Zdobnova, nar. 1907 r. s dětma Slávkou a Věrou.

Ve všech finančních záležitostech obračejte se s důvěrou na

OKRESNÍ ZÁLOŽNU HOSPODÁŘSKOU V ŽATCI

Náměstí Dr. Edvarda Beneše 9 — Telefon 658

Všestranná služba venkovu i městu —
Všechny druhy zeměděl. úvěrů — Úvěry novoosidlencům — Bezplat. fin. a daň. porady

J. V. Rejzek:

» NEZRADILI «

Stran 160 a 8 obrázkových příloh
Cena Kčs 99.—

Kniha o životě, práci, radostech, strádání a boji volyňských Čechů z pera našeho spolupracovníka Jos. V. Rejzka. Kniha dějin osmdesáti let života našich volyňských krajanů.

Kniha, která patří do každé rodiny volyňských Čechů

Knihu Vám na požádání obratem zašle knihkupec

J. Foitlk, Podhořany, Revoluční 200

*Našemu chmelařství
a všem chmelařům
nejlépe slouží*

**Družstvo
pěstitelů chmele
v Žatci**

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný zástupce listu redaktor Jaroslav Chudoba. Red. a admin.: Žatec, nám. dr. E. Beneše 155, tel. 550. Tiskne „Svoboda“, fil. v Žatci, telefon čís. 374. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze, čj. IA-Gre-2372-OB. Dohledací poštovní úřad Žatec. Předplatné na rok 1948 je 150 Kčs. Konto poštovní spořitelny č. 14939 — Okresní záložna hospodářská Žatec.